

Magyar Szállodás és Vendéglős

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESTÜLETÉNEK HIVATALOS LAPJA.

HOTELIER ET RESTAURATEUR DE HONGRIE
UNGARISCHER HOTELIER UND GASTWIRT

A LAP SZAKCIKKÍRÓI:

BALLAI KÁROLY, GUNDEL KÁROLY, MALOSIK FERENC,
MARENCICH OTTÓ, NÉMETH ALADÁR

SZERKESZTŐSÉG (REDAKTION) ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IX, LÖNYAG UCCA 22. SZÁM. TELEFON: 581-152.

A lap előfizetési ára egy évre 24.— pengő

Szállodásoknak, vendéglősöknek és kávézóknak 12.— pengő

A munkaidőre és a fizetéses szabadságra vonatkozó rendelkezések felfüggesztése.

AZ IPARÜGYI MINISZTER 20.200/1941. Ip. M. számú rendelete az iparunkban foglalkoztatott munkavállalók munkaidejét korlátozó 34.500/1938. K. K. M. és az ennek módosításáról szóló 50.100/1938. K. K. M., valamint a 32.700/1939. K. K. M. számú rendeletek hatályát — további rendelkezésig — felfüggesztette. Az előbb említett korlátozó rendelkezésekben túlmunkának minősített munka teljesítése esetében a túlmunkadíjat tovább is meg kell fizetni.

Ennek a rendeletnek hatálya alatt az alkalmazottak fizetéses szabadságára vonatkozó rendelkezéseket a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

a fizetéses szabadságot legkésőbb a szabadságra jogot adó szolgálati év elteltétől számított egy éven belül meg kell adni. Ha ezalatt a munkaadó a fizetéses szabadságot — fontos közérdekek sérelme nélkül — megadni nem tudná, a határidő elteltével az alkalmazottnak a fizetéses szabadságra vonatkozó igénye megszűnik, tartozik azonban 15 napon belül a rendes illetményen felül alkalmazottjának a fizetéses szabadság tartamára járó járandóságot (fizetés és természetbeni ellátás OTI értéke) is megfizetni.

CÍFKA JÓZSEF

Pincegazdasági és sörraktári cikkek
BUDAPEST, V, VILMOS CSÁSZAR ÚT 48. SZ.

KÖBÁNYAI BORPINCÉSZET RT.

(EZELEŐTT POPPER BORPINCÉSZET RT.)

BUDAPEST-KÖBÁNYA,
ELŐD UCCA 8. SZÁM

TELEFON: *148-462.

ALAPITATOTT: 1869. ÉVBEN.

AZ 1922. ÉVI SZŐLLO- ÉS BORGAZDASÁGI KIÁLLITÁSON ARANYÉREMEL KITÜNTETVE

A MI NAPTÁRUNK

1941 ÁPRILIS 15., KEDD:

Az egyenesadók befizetésének határnapja.

ÁPRILIS 16., SZERDA:

Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája Somogyvári Jánosnál, X., Liget-tér 4.

ÁPRILIS 18., PÉNTEK:

Délután 6 órakor Németh Aladár előadása a Műgyetemen (Műgyetem-rakpart 3., földszint 82. ajtószám.)

ÁPRILIS 21., HÉTFŐ:

A vizsgálódóátalány befizetésének határnapja.

ÁPRILIS 22., KEDD:

Délután 6 órakor Németh Aladár előadása a Műgyetemen (Műgyetem-rakpart 3., földszint 82. ajtószám.)

ÁPRILIS 23., SZERDA:

Délután 4 órakor az előjáróság rendes havi ülése az ipar-
testület tanácstermében.
Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája Egermann Ferencnél, VII.,
Miksa-utca 11.

ÁPRILIS 25., PÉNTEK:

A március 25-től április 25-éig kifizetett alkalmazotti járandóságokról be kell adni az alkalmazotti kereseti adó-
vallomást.
Délután 6 órakor Cundel Károly előadása a Műgyetemen
(XI., Műgyetem-rakpart 3., földszint 82. ajtószám.)

ÁPRILIS 30., SZERDA:

Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája Blaschka Jánosnál, VI.,
Király-utca 110.

MÁJUS 5., HÉTFŐ:

A forgamiadóátalány befizetésének határnapja.

MÁJUS 7., SZERDA:

Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája Lendvai Jánosnál, X.,
Szabóky-utca 63.

MEZŐGYÁNI PEZSGÖGYÁR

VII., Almássy-utca 3. Telefon: 423-594. — CASINO — FOR-YOU

Jó reklám ha a bar alcsó

de a forgalom csak jó borral biztosítható

PROMONTORIA

MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK,
KORCSMÁROSOK ÉS KÁVÉSOK BORPIN-
CÉZETE ÉS ARUELLÁTÓ SZÖVEGKEZETE
BUDAFOK, SÖRHÁZ UCCA 8.

TELEFONSZÁM: 269-992.

PINCÉSZETÉBŐL.

Kartársaink megtisztelő látogatását szol-
gálatkészen várjuk.

KOSSUCH JÁNOS

BUDAPEST, IX., VÁMHÁZ-KÖRÜT 5. SZÁM. TELEFON: 387-141
Alapítva: 1836. — Centennárium: 1936. — Üveg-, por-
cellán és tüzálló-cédenek, mindennemű vendéglői és szállodai céden.

NAGY IGNÁC

BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRALY UT 9. TELEFON: 141-515
Hungária borkén, azbesztes, jutás kényszerlet, szénsavas
mész, borderítő-szerek, mustifokoló, Malligand-készülék,
borszűrők, szivattyúk, szűrő-azbeszt, dugó, kupak, címke.

NINCSEN GONDJA

TELEFONÁLLOMÁSÁVAL, HA A
MAGYAR TELEFONAUTOMATA RT.
PÉNZBEDOBÓS KÉSZÜLÉKÉT
SZERELTETI FEL HELYSÉGÉBENJÁTSSZUNK
PIATNIK-
KÁRTYÁVALSIDOL fém, ablak
CHROMIT nikkel, króm, alpakka
SIDOLAC lakkozott, fényezett bútortisztítószere.
SIDOL VEGYITERMÉKEK GYÁRA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, XIV, Cserél utca 14.ANGOL
GINHigh & Dry
Booth's Distilleries
Ltd. London-féle

VEZÉRKÉPVISELET ÉS LERAKAT:

VENDÉGLŐSÖK
BESZERZŐ CSOPORTJA RT.

Dreher Otthon-sör

A TERITETT ASZTAL DISZE

0.7 és 1.5 literes palackokban. Gyári töltés.

Magyar Szállodás és Vendéglős

Teleki Pál és a vendéglátóipar.

MÉG MA SEM LÁTHATJUK IGÁZÁBAN, hogy Teleki Pál gróf halála mekkora veszteséget jelent a magyar nemzetre nézve. Valóban tragikus elhunyna zűrzavaros nemzetközi helyzetben történt, amelynek okait vagy éppen következményeit nem ismerhetjük eléggé. De egy tisztán áll előttünk: a megboldogult nemes alakja. Kétségtelen, hogy önzetlenül, őseinek méltón, a saját multjához és jelleméhez illően végezte munkáját, töltötte be a hivatását, úgy a tudomány, mint a politika terén.

Főlölesleg itt részleteznünk Teleki Pál egyéni értekeit, közéleti működését és országgyarapító érdemeit. Valamennyi figyelmes olvasó eleget tudhat róluk a napisajtóból. A mi föladatunk az, hogy különlegesen a vendéglátóiparhoz fűződő kapcsolatát említsük meg; mert ilyenek is voltak, mégpedig messzeható, nemzetközi jelentőségűek.

Teleki sokat utazott és mindig fölhasználta az alkalmat hazájának ismertetésére is. Nem egyszer kért ezeknek a soroknak írójától kisebb — könnyen számlítható — nyomtatványokat. Már akkor is, amidőn a Népszövetség meghívta a moszuli bizottság tagjúl, hogy döntsön: kit illet meg az Irak és Törökország között vitás nagyerékű petróleum-terület. Nem egyszer címekek küldött vagy adott, ahová ismertető könyveket vagy legalább prospektusokat juttassunk.

Közvetlen érdeklődést is nyilvánított a vendéglátóipar iránt. A budapesti szállodák és vendéglők viszonyairól kimerítő adatokat kívánt, amikor belefogott a jamboree rendezésébe. A cserkészeknek ez a világszezejüvetele az angliai Arrow-parkban lefolyó előbbi találkozás tanulságai alapján Gödöllőn volt 1933-ban, elismert nagy sikerrel. Teleki már egy évvel előbb ritka energiával dolgozott, küldette az ismertetést velünk a világ minden részébe, nem egyszer adott e sorok írójának személyes ülbaigazítást s kért új, meg új anyagot. Elgondolásába tartozott az, hogy ne csak a sokezer fiú és leány jöjjön ide, hanem minél több szülő és más hozzátartozó is, akik már nem a cserkész táborban, hanem szállókban lakjanak. A cserkészeket naponta ezrével vitték Gödöllőre a fővárosba, hogy minél többe lássanak belőle és ezt odahaza meséljék el. Lelkes módon meg is tették, úgy, hogy a jamboree után még esztendők múlva is nagyon szépszámu cserkész-szülő és más családtag, ismerős

érkezett budapesti szállókba, penziókba éppen a gödöllői barátkozás nyomán. A fiúktól megszerzett címekekre — ez is Teleki ötlete volt — szíves hangú invitálást küldöttünk s még több akciót sikerült éppen az ő koncepciója szerint lebonyolítani. Vele, Zichy Nándor gróf, aki évekig az Idegenforgalmi Tanács titkára, majd igazgatója volt és mint a legképzettebb szakférfiak egyike, a parlamentben is fölszólt — iparunk fontosságát kiemelve —, bizonyára szintén informálta alkalomadtán Telekit éppen idegenforgalmi kérdéseken s ez is érthetővé teszi, hogy az elhunyt olyan érdeklődést tanusított a vendéglátóipar iránt. Kegyelettel őrizzük meg emlékét.

T. K.

Közgyűlésünk.

A SZALLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSOK IPARTESTULETÉNEK március 31-én tartotta meg XX. évi rendes közgyűlést a Britannia-szálló kupaletérmeében, a tagoknak igen nagy érdeklődése közepette.

MALOSIK Ferenc elnök a következő megnyitó-beszédet mondotta el:

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Országunk történetében örökké emlékezetes lesz az elmúlt esztendő. A történelmi örök erők tovább hatottak s csonka-országunk a nagy magyar alföld keleti széleivel és Erdélyünk északi részével gyarapodott. Területben, értékben és lélekszámban ma oly országot teszünk, amely a maga belső erejére támaszkodhatik és ezen az alapon nemzetközi helyzetünk is jelentékenyen megjavult.

Alázatos szívvel adózunk nemzeti sorsunk javulásáért az isteni gondviselésnek és hálás köszönettel emlékezünk meg bölcs vezetőinkről: Horthy Miklós kormányzó úrról és kiváló munkatársairól, a magyar kormányról, akinek következetes és kitartó munkájával lassankint visszaszerzük országunk régi területét, eggyé kovácsoljuk a még távollevő részekből Nagy-Magyarországot!

Iparunk történetében is örökké emlékezetes év lesz az elmúlt esztendő.

A körülöttünk lángoló, viharzó háború hatását élenken érezzük s főnméradsánkért, ipari létünk föltételeiért nehéz küzdelmet kellett folytatnunk. De iparunk jövőjébe vetett hittel és bizalommal megtettünk mindent, amit a mai, rendkívüli viszonyok között megtehetünk. Ha a jó Isten ebben az évben megáldja a magyar rónát, hegyet, völgyet — és bő termést ad gabonában, gyarapodást állatállományban, jó minőséget borban, bármilyen nagy nehézségek között is, ipari életünk megszaba-

BORKERESKEDELMÉI ÉS MEZŐGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KLABER PINCE

PINCÉSZET:

BUDAFOK, PETŐFI-ÚT 16. SZÁM
TELEFON: 269-698

VÁROSI IRODA:

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 15
TELEFON: 114-262

DIETZ M. bornyákereskedő

BUDAPEST, XI, HORTHY MIKLÓS ÚT 31. Tel.: 25-98-24.

Szklapincék: **Budafokon, Petőfi út, Dunasor 32. szám.**
Alapítva: 1890.

dul most ezert kényszerű szükségétől, nyomorúságaitól, gondjaitól.

Jelentésünk híven beszámol az elmúlt évben végzett tevékenységünkről, erőfeszítéseinkről és ha munkánkat nem mindig kísérte olyan eredmény, amilyen szükséges lett volna, azért nem kell röstelkeznünk, mert oka nem bennünk és nem is kormányunkban van, hanem a rossz termésben, a nagy téli, az árvíz okozta károkból, amelyek ellenében az egész közgazdaságunk tehetetlen volt.

Azzal a hó fohással fogunk a napirendre tűzött jelentésünk tárgyalásához, hogy a Mindentohó távontással el felelünk veszes feleke felhőit s társas távol országunkó a háború pusztító furdiát, inkább élteő mosolyával zsendítse meg a magyar földön az életet, tegye eredményessé a munkát, hogy békés foglalkozásunkban minél nagyobb hasznára lehessünk nemzetünknek.

Ballai Károly vezetőjegyző: Az elnökség és előjáróság múlt évi jelentését két részletben megküldöttük tagjainknak. Az elsőtben a gazdálkodásunkról adtunk részletesen számot, a másodikban mindazon problémákat ismertetlük, amelyek tavaly az elnökségnek és előjáróságnak igen sok gondot okoztak; de fáradozott azon, hogy minél kedvezőbben oldhassa meg tagjaink és az ipar érdekében. Azt hisszük, hogy tagjaink áttanulmányozták jelentésünket és fölmentenek a részletező ismertetés alól; inkább tagjaink szóljanak hozzá. Kérem, fogadják el a Közgyűlés az elnökség és előjáróság 1940. évi működéséről szóló jelentését.

Elnök: Föltézi a kérdést, kíván-e valaki hozzászólni a jelentéshez?

Klein János: A mai nehéz viszonyok között vannak olyan kártársak, akik olyan állapot tartanak, mintha semmiféle korlátozó rendelkezés nem volna. Az elnökség tegyén lépéseket az ilyen kártársak ellen. Második javaslat: ne várjuk, míg a hatóságok adnak utasítást, hanem a vendéglőkben vászonasztalkendők helyett papírszalvétaát adjunk. Szóvetészi meg, hogy Magyarországon mindent lehet kapni, csak az árát nem szabad megkérdézni.

Ladányi Viktor javasolja, hogy a söntésekben szüntessék meg a számalékos kiszolgálási díj-rendszert, mert az megráglítja a söntescikkék árát és ezért a forgalom csökkenni fog.

Garab Emil: Mindnyájan tudjuk, hogy az Ilalmérok frontján érségváltás történt. Sajnos, ez az intézkedés semmiféle előnyt nem nyújtott nekünk. Sőt hátrányunkra alakult, mert egy állami-ag támogatott keresztény vállalat jobban vesélyezteteti szakmánkat s jövőkort, mint az eddigi zsidó ilalmérok telték. Mi nem így képzeltük el! Alig hogy megjutott a riadó a pozíciók átvételére, megjelenik a láthatáron a Hangya, kiküldte ügynökéit és tudásra adta az üzletadóknak, hogyők megvesszik az üzleteiket. A Hangya nem kizárólag a Hangyának semmi sem

drága, a Hangya minden pénzt megadott az üzletekért, csak hogy mi hozzá ne juthassunk. De ha mégis sikerült egy kisemberek megvenni egy csabá helyen levő üzletet, ezért olyan árat kellett fizetni, amiért általában együtt egy életen át nélkülözni lesz kénytelen. Ha meglátta a Hangya, hogy egy kisember valamelyik üzletre alkuszik, ráigért. Minden üzlethez így jutott a Hangya, amiből csak az átadóknak lett hasznuk. Eddig az ilalmérok söntéseket vettük meg, tüllicitálva a kistökés keresztény kártársakat. Most mar a vendéglősszakmára is átérték. Mit vételtünk mi, hogy éppen a mi szakmánkat ilárik halálra. Azért, mert eddig a legnagyobb adóalanyok voltunk? Azért tömlük az államkasszát, hogy abból a tökéből csináljanak nekünk koporsót?

Ballai Károly: Klein János úr felszólalásának egyik része az volt, hogy a vendéglősök nem tartják be a rendelkezéseket. Az előjáróság és elnökség tudatában volt annak, hogy korábban, mint várható volna, bizonyos anyagok beszerzésénél nehézségek lesznek az országban és ez volt az alapja annak a határozatának, amellyel az állapotok korszerűen csökkenteni akarta. Sajnos, az előjáróság határozatát nem tudta, éppen egyes kártársak miatt, végrehajtani s erre következett, hogy a kormány szól bele az etlapok szerkesztésének dolgába, ami most súlyos büntetészancikciók terhe mellett kell betartani. A köz-eljárás miniszter legutóbbi tárgyalásunk során személyesen is lelkismereti kölélességünkke tette, hassunk oda minden módon, hogy tagjaink betartsák a rendelkezelt köz- és ipari érdekeiből is. Ezért a közgyűlést színe elől hangszóljuk, hogy az Ipartestület Szék foglalkozott ezzel a kérdéssel és utasítást adott, hogy a kontárellenőrökkel ellenőriztessük a vendéglőket, főként azokat, amelyek ellen panasz érkezik. A Széknek ezt a rendelkezést megtartjuk és reméljük, hogy akkor közös tehertételekkel versenyezhetünk a vendégekért. Ami a papírszalvéta dolgát illeti, az tisztán tagjaink hatáskörébe tartozik, üzletvezetésük leg-belsőbb dolga. A helyzet kényszerít bennünket arra, hogy vászonzalvétaát cseréljük föl, mert a beszerzési és utánpótlási nehézségek egyre fokozódnak. Már mástól éve utána járunk az anyagdálalkodási birottságnál Iparunk vászonszüksegeite miatt, de már akkor nem tudtunk biztosítani. Így a kényszerűség fogja rákésztetni vendéglőseinket, hogy vászonzalvétaát cseréljék föl. — Klein János úr másik kijelentését illetőleg eljártunk az árkormánybizottságon, ahol adatokat kértek, mert úgy az a tény, hogy maximál áron felül eladjának, mint az, hogy maximál áron felül vegyének, büntetendő cselekmény. Ujabbán egy pár zugkereskedő felotagok és eljárás indult meg azok ellen, akik áron felül vásárokat. Bizonyos, hogy ezzel a tilalommal nem lehet a piacról eltűnt árakat visszahozni, tehát kívánatos volna, hogy a kormány más intézkedésekkel biztosítsa a vendéglősipar nyersanyagszükségletét. Még januárban a köz-eljárás miniszterhez fordultuk, de a mind inkább fokozódó nehézségek miatt nem kaptunk segítséget. Amíg székészet volt, kaptunk 17 vagón szírt tavaly októberben, novemberben, de most nem tudnak adni, mert nincs szír. — Ami Ladányi Viktor

VENDEGLŐST KERESÜNK

népszingeti csónakházunk részére,
(6 főszerelessel), vendéglői és ilalmérok jogokkal,
Régi tervszerűt, stabil üzlet — Dunavégyi Rt.,
Budapest, V., Személylök-utca 23. Tel.: 117-913

SZIGETHY SANDOR

késműves-és mokoszőrűsmester
Budapest, VII., Akácia-utca 64. szám. (Király-utca sarok)

közülési tag felszólalását illeti, a söntésekben, ahol a borra-
valóadás nem volt szokás, a szállalékos kiszolgálási díj-rend-
szert sem kell bevezetni. Ezért kapott a söntésben foglalkozta-
tott alkalmazott magasabb fizetést, mint az éttermi alkalmazott.
Garab Emil felszólalására válaszul közli a vezetőjegyző, hogy a
Hangya és a Szőlőskert nem egyazon cég, bár mind a két cég
igazgatósági tagjai aronosak. Szomorú jelenség, hogy Magyar-
országon a szövetkezetek kiszorítják az iparosokat legsajátabb
munkaterületeikről és olyanok, akik messze vannak a vendég-
léptől, a zsidótorvényt megragadják arra, hogy megszüntetett
zsidó italméréseket átvégyenek. Az elnökség itt is meglepte a
lépéseket és a múlt évben a pénzügyminiszter intézkedett is
ebben a dologban, hogy szigorúbban vizsgálják a megszüntetett
zsidó italméréseket, vajjon az oda kért engedély közszükség-
leti szempontból kívánatos és szükséges-e. Az első időben tény-
leg nem adták ki néhány helyre, de újjában a Szőlőskertnek
több engedélyt adtak. Az elnökség ezt újra tárgyalja és a köz-
gyűlés után összehívja az érdekelteket, hogy megállapítsák a
teendőket, amelyekkel a beteg ügyet orvosolni lehet.

Truxa Frigyes: Mindnyájan átérzük a mostani ne-
hezéseket, amelyek legfontosabb nyersanyagaink beszerzésé-
nél fennállanak. Kéri az elnökséget, járjon el, hogy a zsrifű-
ségeket az ipar számára biztosítsák. A henteseknél is az a
helyzet, hogy nincs zsrifű, mert a vágóhidon már zsrifű nélkül
adják a henteseknek a sertéseket. A Városházán sem tudtak
segíteni. Három hét óta nem lehet zsrifűjeinket beváltani, mert a
Községi Felismerőüzem, amely az összes zsrifűt összevásárolta,
csak a magánháztartások jegyeit váltja be. Az elnökség járjon
el a közléstáisi miniszternél, hogy a tegyővidebb időn belül
adjanak zsrifűt a vendég-
léptőknek is. Saját hentesünk, akiknél évek
óta vásárolunk, nem szolgál ki minket a maximálitáron, minde-
nél többet számít. A hatóságok gondoskodjanak arról, hogy a
maximális árnál többet ne kérjenek és legyen megfelelt
mennyiségű hús meg zsrifű a vendég-
léptők részére. A vendég-
léptők nagyon mostohán kezelik, nem látják el úgy nyersanyag-
gal, mint ahogyan kellene. Viszont a cukrázsiiparnak cukrot és
lisztet annyit utálnak ki, amennyit kér. Ezt a kérdést halasztha-
tatlannak tartjuk, mert különben tönkremegyünk. Szükséges, hogy a
vezetőség gerincesen járjon el. Egyébként a vezetőség nagy-
nyon szép munkát végzett és mindnyájan nevében nagy kö-
szönettel tartozunk.

Kóhalmi György kifogásolja, hogy a sertészsrifű-
hiányban a libazsrifűt jól megastara emelték.

Vezetőjegyző: Truxa Frigyes úr felszólalására meg-
jegyző, hogy az elnökség minden lehető elkövetette a múlt év
őszén. A már akkor kezdődő nehézségeket át akartuk hidalni és
akkor kapunk is 17 vagon zsrifűt, ami hatelti szükségletünket e-
gészítette ki. Azóta is szorgalmaztuk a városházán és a közléstáisi
miniszternél is első kérsősnél volt, hogy a zsrifűt, lisztet és kukor-
t biztosítson, mert ezen elsőrendő nyersanyagok nélkül az ipar
közgazdasági hivatását nem tudja biztosítani. Eredőményt nem
értünk el, mert zsrifű nincs. A Községinek van, de az nem ad,
csak a magánháztartásoknak. Mindent el fogunk követni, hogy a
nagy nyersanyag-
inség megenyhőjön. Az előjáróság éppen a
legutóbbi ülésen foglalkozott ezzel a kérdéssel, s az a felfo-
gás domborodott ki, hogy magunknak kell válni tennünk. Fő-
merül az a gondolat, hogy sertésbeszerzési szövetkezetet léte-
sítsünk, amit azonban anyagi előfeltételek hiányában nehéz rög-
tön megvalósítani. Ezért átmenetileg azt ajánlja az előjáróság,

Minden vendég-
léptő, kávés, szállalékos
és korcsmáros nélkülözhetet-
len társa a

VENDÉGLÁTÓIPARI TUDNIVALOK

ELSŐ (1941. ÉVI) PÖTKÖTETE
MEGJELENT!

Székfőküldés postán t. Tagtársaink
részére megkezdtek.

hogy alkalmi társulásokat szervezzenek a vendég-
léptők és sze-
rezzenek be vidéken sertést. Tisztában vagyunk ennek akadé-
lyával, de még nagyobb akadály van annak, hogy szövetkeze-
tet létesítsünk máriól-holnapra. A főváros a sertés és zsrifű be-
hozatalára az engedélyt megadja; gondoskodni kell arról, hogy a
vidéki törvényhatóság első tisztviselője is megadja az onnan
való kivételre az engedélyt. — A cukornál az a helyzet, hogy
amikor az ipar cukorkontingenset megállapították, a cukrázsi-
ipar kontingensét 50 százalékkal leszállították. Amikor igazoltuk, hogy
cukorbeszerzésünk nehézségekbe ütközik, a mi iparunk is ka-
pott 11 vagon cukorra engedélyt. Eddig ebből szétosztottunk
7 vagonnal és a hátralevő mennyiség szétosztására is — nagy
küldélem árán — megkapjuk az engedélyt. A mostani rendkívül
nehéz anyagbeszerzéseknél kevés segítséget tudunk nyújtani
tagjainknak.

Klein János: A főjegyző úr azt mondta, hogy vidé-
ken vehetek zsrifűt. Csak nem szabad megkérdeznit, mibe kerül.
A főmerülő költségekkel a zsrifű ára megközelíti a hat pengőt,
de ezzel viszont csak magunknak ártunk, hiszen az üzlet és a
mai rögzített kiszolgálási árak nem bírják el a többiek kiadás be-
kalkulását, mert erre az árkormányzatosság nem ad engedélyt.

Kóhalmi György: A vendég-
léptők nem segítenek
magukon, mert itt van előtűt a példa: a Promontória, melyet a
vendég-
léptők alakítottak. Ennek mind kevesebb vendég-
léptő lesz a vásárlója és ugyanez lenne a helyzet, ha sertés-
hizlalókat léte-
síteneink.

Truxa Frigyes javasolja, hogy monstre-küldöttség ke-
resse föl a minisztereket, tárjuk föl bajainkat, mutassunk rá,
hogy a vendég-
léptők társulásaival nemcsak néhány száz ven-
dég-
léptő marad kenyer nélkül, hanem az alkalmazottak nagy része
is munkanélkülivé válik. A küldöttség ne csak kérje, hanem ma-
gyarozza is a közléstáisi hatóságoknak, hogy itt most kell
segíteni, különben elkéssünk.

Papp Viktor: Az elnökség tekintélyes deputációval
harson oda, hogy emléjék föl azt a 7 százalékot, amit az ár-
kormánybiztos az 1939 augusztus 26-iki rögzített árköz-
vényeztet, mert nem 7 százalékkal, hanem 80—100 százalékkal
emelkedtek nyersanyagaink. Bizonyos, hogy a forgalmunk nőti,
de kiadásaink nagyobb mértékben emelkedtek, mint a bevé-
teleink. Forgalmi adónkat is kétszeresére emelték, mert nem
néztek, hogy forgalmunk emelkedésével kiadásaink meg na-
gyobb mértékben emelkedtek. Itt a másik példa: a Hangya és
a Szőlőskert. A mostani keresztény éraben a keresztényeket

GOMBAT vásárolni bizalom dolga. Ezért rendeljen
WAGNER ISTVÁN gombakészítődtől váll-
alatától, IX. Központi Vásárcsarnok 745. számú állka. —
Telefonhívás: 181-141. Vidékre postán, helyben házhoz zá-
llítok. — Különlegesség: Fogyasztásra kész gombasaláta.
Mezői és szarított gombát veszek.

teszik tönkre. Miért nem hagyják Gundel Károlynak az Ikkovics-üzletet, miért kellett a Szőőkertnek adni? Sérelemez, hogy a Hangli-sörözőt a polgármester újra zsidóknak adta az a megokolással, hogy náluk biztosítva látja a bért a város számára.

Elnök kéri a közgyűlést, hogy a főlszólalók lehetőleg csak egyszer szólaljanak föl.

Garab Emil javasolja, járjon el az elnökség, hogy a vidékről behozandó zsírt olcsóbbá tegye és hogy adományos bennint adjanak.

Elnök köszöni a megjelent kártársaknak, hogy itt a közgyűlés színe előtt oly bátran mondták el bejaukt és véleményüket. A közgyűlés a vendéglősapar szósztól, ahonnan az elhangzott panaszok illetékes tényezők elé jutnak s így meggyőződhetnek a vendéglősapar bajairól. Demonstráljunk vendéglőnkben, hogy nincs árunk — azal, hony nem veszünk semmit maximál árón felül és nem veszünk étlapra olyan ételeket, amelyek nyersanyagát az engedélyezett legmagasabb árón nem tudjuk beszerezni.

Papp Viktor javasolja, hogy szatgúy küldötéséggel menjünk a közellátási miniszterhez, hogy valamit elérhessünk.

Elnök fölteszi a kérdést, hogy a közgyűlés a nyomtatásban is megküldött évi jelentést elfogadja-e?

A közgyűlés az évi jelentést egyhangyan elfogadja.

Elnök: Napirendünk következő pontja az 1940. évi pénztáreredmény és vagyonkimutatás előterjesztése. Főlkérsi Somogyi Otó jégvót, ismertesse.

Somogyi Otó tételenként fölolvassa a nyomtatásban is megküldött 1940. évi pénztáreredményt és vagyonkimutatást, melyet az elnök fölített kérdésére a közgyűlés egyhangyan elfogad.

Elnök az 1940. évi pénztárisi jelentés ismertetésére főlkéri Somogyit, aki fölolvassa a pénztárisi jelentést s ezután a közgyűlés elfogadja.

Elnök: Napirendünk következő pontja az 1940. évi költségelírányzatát szemben fölmerült tükkiadások utólagos jóváhagyása. Főlkéri Bellai Károly vezetőjegvót, hogy a tükkiadások indokolásait terjeszse a közgyűlés elé. A vezetőjegvó megokoló beszéde után a közgyűlés a tükkiadásokat elfogadja és jóváhagyja. Majd a számvizsgáló bizottság 1940. évi jelentésének ismertetése következett s az elnök fölített kérdésére ugyan-csak elfogadják.

A közgyűlés az 1940. évi pénztár- és vagyonkezelésért a fölmentvényt — elnök fölített kérdésére — a tételös tisztikarnak és tisztviselőnek egyhangyan megadja. Utána pedig megadja a fölhatalmazást az elnökségnek és előljárásnak, hogy a költségelírányzat keretében az ipartestület kiadásait utalványozza.

Elnök: Most az öt számvizsgáló egy övire való megválasztása következik. Javassolja, hogy a tavalyi tagokat, Micheller András, Schiller Ferenc, Szász Elemér dr., Spolarich György és Wagner Béla urakat válasszák meg. A javaslatot elfogadják.

Elnök: Ismétellen megköszönöm mélyen tisztelt vendégeinknek és kedves kártársainknak a szíves megjelenést és közremöködést s a közgyűlést bezárom. Napirenden kívül fölívonom tisztelt kártársaim figyelmét arra, hogy a Műegyetemen rendezett idegenforgalmi közigazgatási tantályamon Németh Aladár úr április 18-án és 22-én „A vendéglátópar” címen, Gundel Károly úr pedig április 25-én „A vendéglősapar és az idegenforgalom” címen tart előadást. Az előadások szakmánkkal foglalkoznak s ezért kérem kártársaimat, hogy ott minél számobabban vegyenek részt.

A kismértékű boreladás.

A pincében csapról folyó és a söntésben kimérésre kerülő borok helyes kezeléséről.

PINCEMESTERÜNK nem tud egyszerűen minden kártársunkhoz eljutni, szükségét látjuk annak, hogy adott esetben lapunk újtán tükkeztassuk tagjainkat. Ez alkalommal a fenti címben levő dolgokról fogunk egyet-mást elmondani.

Ezt a tárgyat az teszi időszerűvé, hogy most következnek ama hónapok, amikor a kicsiben forgalomba kerülő borokra a szokottnál nagyobb figyelmet kell fordítanunk.

Kezdjük az üzemi pincével.

A kicsinyben való előadánál arra kell ügyelni, hogy az a hordó, amelyből a bort kimérjük, ne álljon félbe huzamosabb ideig, mert (főleg a könnyebb borok) hamar megpimposodnak. Ezt elkerülendő, a kimérés rendszerint kénezésel védekeznek a pimposodás vagy ecetbaktériumok képződése ellen. Miután azonban a kénezésnek azt a mennyiségét, amely az emberi szervezetre nem ártalmas, a legrikább esetben tudják pontosan adagolni, helyesebb a hordó akonnyilésába úgynevezett kimérol-akonát helyezni, amelyel a borvírágképződést és ecetbaktériumok fejlődését már csírájában meg lehet akadályozni.

A kénező-akonába, amely ma már üvegből készül, tiszta szeszt vagy kénis savat kell tölteni, vagy lehet a szesz helyett erősebb bort és abba egy fél tabletta káliummetabiszulfitt nevű kénezőanyagot tenni, amely a borban feloldódik, úgyhogy a bor leeresztésekor a kimérol-akonán keresztül a hordókba behatóló levegő megtisztulva, baktériummentesen kerül a hordóba, illetve a félbelevő bor felületére. Még egyszerűbb és olcsóbb egy arasznyi vastag tormát zsinórrá kötvé, a félbelevő hordóba engedni, hogy egy kissé elmerüljön a borban. Ha a fogyasztás folytán a hordóban levő bor felszíne lejjebb száll, akkor a zsinog levő tormát utána kell engedni úgyannyira, hogy az ismét egy kissé elmerüljön a borban.

Lássuk, mi a magyarázata a torna hatásának. A magyar tornában csipős mustárolag van, ha egy kissé a borba dugjuk, úgy az némileg föloldódik és a bor felső rétegén elterül, miáltal elmergezi, mególi a betegséget okozó csirákat.

Tévedések elkerülése végett megjegyzem, hogy a borvírág és az ecetbárta nemcsak nyáron, hanem télen, hideg pincében is felléphet, természetes, hogy meleg pincében jobban burjánzik.

A borvírág nem olyan ártatlan, mint a ma született bárány. A borvírág nagy köpé, mert a könnyű fiatalokat kedveli, t. i. a könnyű, fiatal borokat. Miért? Azért, mert abban több a fehérje, így hát több a tükpláték is, mint az öreg borban. Az öregb és nehezebb félben levő borok felületén inkább az ecetbaktérium lesz úrrá.

Rendszerető, gondos vendéglősnél sem pimposodás, sem ecetesedés nem fordulhat elő, az nemcsak kért jelent számára, hanem szegény is, ha helytelen borkezelésért beteg, vagy hibás bor forgalombahozatálért megbűntetik.

Miről állapíthatjuk meg a borvírág vagy az ecetbaktérium jelenlétét?

A borvírág a bor felületén fátlyóként jelenik meg és ha nem távolítottuk el, úgy az megvastagodik és sűrűbb lesz. Az ecetbaktérium hártájja szintén a bor felületén keletkezik, azonban a finomabb, vékonyabb és úgy látszik, mintha a bor olajos lenne. Mindkettő ellen egyformán védekezünk: 1, gondos tükölgetés, vagy kisebb hordókba való fejtés által; 2, a hordóded-

Kreibich Magyarország legrégibb elhelyeződő irodája
Szobaeszközöknek, szállalati személyzetnek, különösen pedig könyvhasználatnak elhelyezésével foglalkozik
BUDAPEST, IV. MOLNÁR UCCA 12. SZ. TELEFON: 185-466

ALPACCA

ezüstöt és rozsdamentes edényrukat a gyártól szerezte be. Péterffy Lajos, VII., Nagyatádi Szabó-utca 25

nyek és pinceedények tisztaságával; 3. azzal, hogy a borral tele hordókat keményfa-akonával alaposan ledugaszoljuk. Puhafakonát ne használjunk, mert azon átszivárog a bor és könnyen megecetesedik.

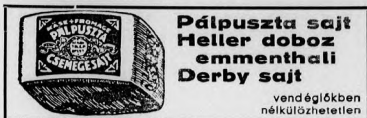
Hogyan töltjük fel a hordóban levő bort, ha a felülete virágos? Lopóval vagy tölcserrel. Az előbbi könnyebben kezelhető mint a tölcser. A lopót teleszívjuk tiszta borral és az akona-nyíláson keresztül annyira dugjuk a borbá, hogy az annak a felszínére el jusson azért, hogy a borvirágot alulról fölfelé emelje. A lopó tartalmát lassan eresztjük a hordóba, vagyis a borbá, nehogy a borvirágot széjjelzavarja. Amikor ezután a borvirág az akonadonga felső szélét már elérte, fűjjük le. Ezt mindaddig folytatjuk, míg a borvirág jelenkezik. Ha a borvirág már elhanyagolt állapotban van, akkor akonaszájkefélet kell segítségül venni, azt beledugjuk az akonanyílásba és a szájdonga belső felületéről lekafeljük a ráakodó borvirágot. Szokás az is, hogy a szájdonga belső felületén felgyülemlett borvirágot úgy távolítjuk el, hogy a dongát kalapáccsal kívülről ütögetve, a borvirág leválását idézzük elő. Legjobb azonban, ha úgy hajtjuk végre a pinceműveleteket, hogy az említett eljárásokra ne legyen szükségünk.

A borvirághoz hasonlóan képződik az ecetbaktéria is, ugyan-acsak a bor felületén. Az ecetbaktérium elterjedését csak pasztörözéssel vagy erős kénezéssel lehet enyhíteni. Ha az ecetesedés előre haladott állapotban van, leghelyesebb belőle boracetet csinálni. Szívesen veszik és van olyan ára, mint a bornak. Más borral hűszáftani az ilyen bort nem ajánlatos, mert azt is megfertőzi. Ecetes bort, amelynek illó savtartalma ecetsavban kifejezve az 1,8 grammot meghaladja, forgalomba hozni tilos. Miután azt mi vendéglősök megfelelő készülék hiányában pontosan nem tudjuk megállapítani, azon kell lennünk, hogy ecetesedés egyáltalán ne forduljon elő.

Már most lássuk, hogy kell kezelni a söntésben kimérésre kerülő borokat. Ezek rendszerint nyílt kőedényben állnak, azért kőedényben, mert az nem fogékony a savak behatására íránt. Az angol cinnből készült tartályok is igen jók, de jelenleg nem kaphatók és már a boldog béke idején is méreg-drágák voltak.

Nem penészesedik és nem ecetesedik, mint a fából való borhordó kanna. Nem lesz rézgölcs, mint a vörösrézkanca, amely, bár belül cinnel van, de miután idővel lekopik a cinn és rendszerint elfofojtják újra cinnel, tenni, ha huzamosabb ideig áll benne, rézíz lesz. Tehát a bornak kimérésre való tartására legjobban megfelel a kőorsó. Azonban annyiból mégsem tökéletes, hogy nem lehet légmentesen lezárni, mint a hordót, mert bármennyire is van a helyiség felszerelve szellőtető berendezésekkel, annyira mégsem tudja megtisztítani a levegőt, hogy azt ártalmatlanná tegye.

Káros hatással van a borra például a dohányfüst, az emberek cigizőlgése, a por stb., mert bármennyire takargatjuk is fedővel a tartályokat, azok mégis beveszik magukat a borokba. Már sokféle módon megkísérelték, hogyan lehetne ezen a kellemetlenségen segíteni, de mindezekig még nem sikerült, pedig igen fontos lenne, mert jó bort csak egészséges levegőjű helyiségben, legyen az pince, söntés vagy életterem, lehet megővni. A bor olyan folyadék, amely behatásoknak van kitéve és kihatásoknak. Ha sokáig érintkezik a levegővel, akkor igen értékes alkotórészek párolognak el belőle. Ilyenek az alkohol, az illat- és zamanyagok, melyek a bornak rendes és jellegzetes, esetleg különleges illatát és zamanyagát adják, s a bor főnomságára és értékére nagy betolyással vannak. Fornády Elemér szerint: a zamat (bouquet) a bornak legnemesebb alkotórésze, mert ez az, ami a bort a nemes italok közé emeli, viszont a bor egyik legfontosabb alkotórésze az alkohol. A hordóban tartott bor a párolgása miatt főképp alkoholt és vizet veszít, amely évente 1—4 százalékot is kitesz. Az öreg borok, amelyekben már újabb alkohol nem képződik, a párolgás által gyöngyöbbek

lesznek. Ha már most ez így van, akkor ez a hordóban tartott boroknál hatványozottabban áll a nyílt edényekben levő borokra, amelyeknek nem lehet légmentesen elzárni.

A söntésben nyílt edényben tartott borokat lehetőleg üzletzárság ki kell mérni, nehogy másnapra maradjanak, vagy ha ez nem sikerül, alaposan be kell takarni és másnap kimérés előtt a tartályokat friss borral feltölteni, megtölteni. A folyó bor rendszerint nem teljesen éretté kezelt borok, így a hűvöltözés következtében meg is torhetnek.

Tiszta bornak nemcsak a zöngéje tisztá, hanem az kívánatosabb is, mert ma már az a tévhite, hogy a tükörfényes bor pancsoló, a multé.

Hátra van még a palackból kimért borok sorsa. Fornády szerint: a palackba fejtendő bornak tükörzsenek és fényesnek kell lennie, a palackban nem szabad megzavarodnia, nem szabad erjednie, nem szabad megtörnie. Ez áll nemcsak a palackérettre kezelt borokra, hanem a palackból kimért borokra is. Ajánlatos, mielőtt a palackba töltjük a bort és kimérésbe hozzuk, kísérletnek kitenni, vajjon állja-e a hőváltozást és az ideiglenes állapotot? Hogyan győződjünk meg erről? A hordóban kezelt borból félig megtölünk egy palackot és négy-öt napig meleg szobában tartjuk. Ha a bor tiszta marad és a legkisebb mértékben sem zavarodik meg, akkor bátran palackozhatjuk. Ha az üvegben megpimposodik, az nem számít, nem jön figyelembe a bor tartósságát illetően. A palackokba történő fejtést teljesen zártan, gyorsan, levegővel való érintkezés, habozás és gyöngyözés nélkül kell eszközölni, mert ha a bor a levegő oxigénjével érintkezik, az öregbítő hatással van rá.

Palackba fejtett bor előnye a következők: az apadás veszteség palackból kimért boroknál minimális. Miután palackba rendszerint csak értékesebb borokat töltünk, az apadás elmaradása bár csekély (sok kicsi sokra megy), mégis hasznunkra lesz. Palackboroknál fontos a dugaszolás is, annak tökéletesnek

SZENT ISTVÁN CSALÁDI SÖR

1 1/2 literes zárt palackokban

Kőbányai Polgári Sörgyártelep

kell lenni. A jégsekreányban tartott palackborokat állandóan ellenőrizni kell, jól vannak-e bedugaszolva, mert a jégsekreány levegője nem mondható eszményinek, bármilyen tisztán tartjuk is.

Az olyan édes borokat, amelyek nem palackérették, — kismértékben palackból mérjük ki. A nyári hónapokban leghelelyesebb pasztőrözni, hogy fel ne forrjanak. Ezt házilag is egész könnyen meg lehet csinálni.

Lábasban vízfürdőt készítnék, amelybe beadítjuk a lisztet, lehetőleg szűrt borral lőtött, de le nem dugasztott palackokat. Annál, amennyit a lábasban egymás mellé el tudunk helyezni. Hogy a pasztőrözés alatt vagy utána piszok, por vagy egyéb más bele ne jusson a borba, az üvegek nyílását keucsk-kupak-kal — amelyet belülről kifelé átszúrunk — betedjük. A lábasban lévő vízbe fürdőhőmérőt teszünk bele. Mielőtt azonban a pasztőrözési műveletet megkezdénénk, még annyi vizet töltünk e lábasba, hogy az a palackokban lévő borral majdnem egymás gasságában legyen. A lábasot a konyhai tűzhelyre helyezzük és a bort 60—70 C-fokra felemelegítjük, de semmieset sem megasabtra, mert akkor a bor től azt kap. A víz hőfokának emelkedését természetesen figyelni kell. Amikor azután a hőmérő a kívánt tornél többet mutat, a lábasot elvonjuk a tűzről, félre tesszük és lassan ki hagyjuk hűlni a bort, úgy, mint az a gyümölcsbefőtél vagy a paradicsomtól történik. Tapasztalatból tudom, hogy a nem teljesen palackéretté kezelt boroknál ezzel az eljárással el lehet érní azt, hogy a palackba töltött bor több hétig, sőt hónapokig is eltartotta anélkül, hogy megzavarodna, erjedéséről pedig már alig lehet szó.

MALOSIK FERENC

A „rácponty” és társai.

GÜNDEL KÁROLY mozgalmát és kutatást indított meg ételneveink értelmesség és helyesség tételére nézve. Sok ételneveink vagy, melyek nem logikusak és különböző félreértésekből származnak.

Ilyen a „rác ponty” elnevezés, melyről neve után mindenkéi azt lehet, hogy ez valami jellegzetes szerb nemzeti étel. Szerb barátaink nem ismerik ezt az elnevezést, nemzeti konyhájuk a magyarral oly sok rokonságot mutató ízes ételék között ez nem szerepel. E sorok írója pontosan emlékszik arra, hogy 1905-ben a néhai kisbocsi Sárközy József új budai barátai által az öregük egyik jubileuma alkalmával a társai Albecker vendégfogadóban vetődött fel a „rác ponty” problémája. A vacsorára szóló meghívás „Csája-vacsorára” szót. E sorok írója a Sárközy-lék diákbarátja, „csája” néven a szeszecitromos kávéhézi litát ismerte. Mily nagy volt tehát csodálkozása, amikor a „csáját” behozták az asztalra. Emlékszik a nagy, füles, kézmozgatók lepsikre, melyekben zoldpaprikás, burgonyás, rízses, paradicsomos lében főlt-sült pontyot, a „csáját” szolgálták fel. Az öreg urak eimondották, hogy ennek „csája” a tabáni neve. E sorok írója azt véli, hogy a réat, általában forró ital-jelentő északi szláv (orosz, lengyel) „csáj” szó ment át „csája” formában a teipos pohérban teiszolgált citromos, rumos kávéhézi itára. Mivel ebben citrom úszkált és volt benne „sok minden”, a név áment a „sok mindent” tartalmazó pontyétre is. A régi Tabánban egy nemzedékek ozeidött még igen sok régi budai szerb család étel (a Zárics-, Badjévincz-, Czognorcz- és más családok), kialakult tehát náluk egy helyi budai, tabáni szerb elnevezés, a „csája”, vagyis a „rác ponty”, melyet a szerbiai szerbek nem ismernek. Ez tehát nem „szerb ponty”, hanem inkább „ponty lében”, régies magyar néven „lében ponty” vagy

„léves ponty” lenne, illetőleg, lehelne. (Ugyanaz a „kalocsai ponty”, amelyről pár hónapja írtunk — A szerk.)

Számtalan ilyen eltérő elnevezés van ilyen a „rábó hús (H), mely a „zsvinyncsenye”-je magyar névből torzult el. Ilyen a „sírjai gözmetli” torzokérdőmenny ez. „Gözmetli”: ilyen magyar szóösszetétel nincs, mert ez azt jelenti, hogy a „götz elmetli”, „Metelt göz”: ilyen nincs. A legfurcsább, hogy Szejlerországban az Ilyesmit nem ismerik. A „gözmetli” a „Dampfludel” silány fordítása. A gözben párolás magyar neve „abálás” és „abárolás”, „Abált szalonna”: fokhagymás lében párolt szalonna. „Abaposztó”: vízzel leöntött, forró vassal csapkodott, lehat gőzölgetés közben csapott durva nemez, aminek az „aba” és „abás” neve is ősi kellett törk-magyar szó. „Sírjai gözmetli”: e szörnyűség helyett nem lenne szebbe, magyar és helyes elnevezés az „abált tésztát”, az „abárolt tésztát”?

Rettenetű szörnyűvölék a „linzer torta”. Miért „linzer”? Ha már a közudat azt hiszi, hogy névönök Linz városához van köze, miért nem mond „linzi tortát”? Linzben, 1913-ban e sorok íróját kinevezték, amikor „Linzert Torte”-t kért. Van pompás szavunk, mely e tésztá mivoltát eltávgyerjesztően fejezi ki: „omlós tésztát”. Borsodi származású nagynagyam: heőpapja neve Papp Zsuzsanna tekintetes asszony „omlós” néven nevezte ezt a pompás, a szájban ízesen „otomló” homit. Legyen a neve „omlós”. Még az olasz „tortata”, azaz sült szöből lett „torta” se kell mellé.

„Halászlé”: ez is rossz szóalkotás, mert ez magyarán a „halászlévé” jelenti, ami furcsa dolog. Citromlé, hűslé: a citrom és a hús leve. Halászlé — ez szörnyűség. „Halpaprikás” vagy „paprikás hal” vagy „lében hal”, avagy gyönyörű régi magyar szóval „léves hal” magyarul van.

„Székely gulyás” — ez is lévésdés. Gundel Károly a régi magyar „rövidléves” és „hosszulevés” ételék történetének magyar gasztronómiaörténeti kutatója a megmondhatója, hogy a „székely gulyás” először is nem „gulyás”, másodsor pedig nem „székely”. Gulyás: ez ember jelent, a gulyabőröt jelenti. Csakos: a csikópásztor, csordás: csordapásztor „Gulyásos hús”: ez bográcsban főtt, hosszú lére eresztett birkahús. Ez ember magyar szlve örül, amikor Hedín Sven, a világhíres svéd ázsia-kutató és Stein Aurél, a még híresebb magyar ázsia-kutató leírják, hogyan főzi az ázsiai Góbi sivalag szelén „bogrács” török nevű bográcsában a tevekavarán kisrók csagatáj török Kirvábasi, vagyis a karaván lovas hajtó kiseretének feje az apróra vágott birkahúsból azt az ételt, melynél jobbat — írja Hedín Sven — életében nem evett! Ez a „gulyásos birká”, amiről Gvadányi József gróf 1788-ban megjelent „Falusi Nótarius”-a is ír.

A „székely gulyás” tehát nem „gulyás”, mert nem ember, hanem étel. Nem is „gulyásos hús”, mert nem birkahús lett. Nem is „székely”, mert székely atyáinknál nem ismerik. Ellenben Székely János neves kolozsvári — ha jól tudom, később aradi, majd budapesti — vendégfogadósmester pompás árokása, mely ezt hiszem, az 1885-i Országos Kiállításra mutatkozott be. Körösi Szegedi Gáspár híres magyar orvos a mohácsi veszedelem után Nádasy Ferenc nádorispán udvari vátörvona 1560-ban ír a „kaposztás hús”-ról. Nos, a „székely gulyás” ilyen kaposztás hús. Emeljük emléket a Székely János uram világszerte ismertté lett, a németek által is „Zekeli Gollasch” néven nevezett pompás tejfőlt magyar ételnek azzal, hogy nevezük azt „Kaposztás hús Székely János módjára” néven. Ha a vendég megkérdezi, mi az, magyar propagandát csinálnék szakácsmestertünknek azzal, hogy egy régi magyar Brilant-Savarin magyar híret-nevűt immeljeltük. Néhai való Székely János uram megérdemli ezt Magyar szakácsművész és magyar vendégfogadósmester volt.

„Magyar a magyarnak!” — ez Gundel Károly jellegje. Igaza van, támogassuk őt kifűnő magyar eligondolásban!

BEVILAGUA-BORSODY BELA DR.

A vendéglősök könyvvezetési kötelezettsége.

A PÉNZÜGYMINISZTER ÚR 300.1927. P. M. számú rendeleteinek 50. §-a a vendéglátóiparost könyvvezetésre kötelezi.

Az új adótörvény életbeáratása alkalmával a pénzügyi hatóságok ellenőrzik, vajjon a vendéglősök és kávéos vezetnek-e üzleti bevételeikről és kiadásairól könyveket. De tagjaink anyagi érdeke, hogy csak a tényleges keresetük után adózzanak, s ezért előjárásunk határozataira, a törvényes előírásoknak megfelelő pénztárkönyvet ad ki az ipartestület.

Ez a pénztárkönyv nemcsak a bevételek és kiadások feljegyzésére, hanem az adóssok és hitelezők nyilvántartására, valamint a befizetések bevezetésére is alkalmas.

A 200. oldalas pénztárkönyv, félvászonba kötve és hitelesítésre teljesen előkészítve, 15 pengőért kerül forgalomba.

Minden pénztárkönyv — annak helyes vezetéséről — rövid tájékoztatást is tartalmaz.

A könyv ipartestületünk irodájában megrendelhető.

A kerthelyiségek megvilágítása és a légóttalmi elsötétítés.

A POLGÁRMESTER ÚR 236.308/1941. XII. üo. számú rendelete módot ad a közönségnek arra, hogy a szabad levegőn való üdülése, szórakozása érdekében a vendéglátóipari üzemek kerthelyiségeit este — záróráig — ki lehessen világítani, amennyire a kerthelyiségek (teraszok) használatához és a közbiztonsági követelmények kielégítéséhez okvetlenül szükséges.

Időközben azonban életbe léptek a légveszély esetére kiadott 88.002. éln. lgv. 1939. H. M. számú rendeletben a légóttalmi elsötétítésről kiadott rendelkezések (megjelent a Budapesti Közlöny 1939. évi 172. számában).

Ennek a rendeletnek értelmében a légvédelmi készültsg egész tartama alatt — estétől reggelig — az ablakokat és az ajtókat olyképpen kell elsötétíteni, hogy azokon át semmi fény ne sugározhassék ki a szabadba.

Ebből a rendelkezésből következik tehát az is, hogy a szabadban (kerthen, terrazon) tilos estétől reggelig minden világítás. A vendéglői kerthelyiségek tehát a légvédelmi készültsg ideje alatt csak nappal használhatók.

Elismerten **FIUMEI kávé, tea**
a legjobb
FIUMEI KÁVÉBEHOZATALI TÁRSASÁG
Központ: V, Gresham-palota. Telefon: 185-797

Automata lyukbiliarasztalok

kedvező fizetési feltételekkel kaphatók:

KISS JOZSEF BÜTOR- ÉS BILIÁRDGYÁRÁBAN,
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 38. Kérjen kataszterot!

Kérjük

kartársainkat,
csakis

hirdetőinknél vásároljanak

és vásárlásainkál hivatkozzanak lapunkra!

„Kérek még egy pohár

MECSEKIT!“

A II. kerületi vendéglősök ülése.

A VIZIVÁROS VENDEGLŐSEI március 21-én tartották szokásos havi ülésüket.

Az ülésen Jakabos Endre eljegyző ismertette a lisztigényléssel kapcsolatos eljárásokat, valamint a kormány és a közellátási miniszter legújabb rendelkezéseit a vendéglősökben készíthető és kiszolgálható ételekéről és az egytél-ételes napokról. A rendelkezésekkel kapcsolatos több kérdésre adott felvilágosítás után Tóry György ismertette az egyes adóztatás reformjáról szóló törvénynek a vendéglősöket érintő rendelkezéseit, majd felhívta az ülésen megjelent kerületi vendéglősök figyelmét arra, hogy vidéki füstöltárut csak a forgoombához cég felünlítésével tartssanak az üzletben. Ajánlotta, hogy a főpincérektől óvadékként fogadják el a Főpincérek Óvadék Szövetkezetének garancialevéleit. Végül ismertette a temekkezési egyesület célját és rendeltetését és felhívta a megjeleneteket, hogy saját érdekében lépjenek be a temekkezési egyesületbe.

A Mezőgazdasági Kiállítás.

MÉGERDEMLI AZ ÚTOLAGOS MÉLTÁST az Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Tenyészállatvásár, Nemcsak azért, mivel ötvenedik, jubiláris alkalom volt, hanem azért is, mivel sok új és jelentős anyaggal bővült a hatalmas látlat.

Vendéglátóipari látogatóknak is nagyszámú érdekesség mutatott a kiállítás az általános jellegű nézniezők mellett. Ilyenek voltak az élelmiszter-kiállítás, a mezőgazdasági nagycsarnok, a fogazdasági, valamint a borkiállítás pavilonjaiban. Kibővült a halászlát csarnok is, ahol idén már 49 akváriumban mutatják be az élő halakaj a togazdasági és nyilvizi halakölönlegességeket, az erősen fejlődő pisztrángtenyésztést. Bemutatták a halételek elkészítési módját is. Rendkívül sokan nézték a halmaszás hízót és társait: 1471 mangalica és 476 hússertés, 581 juh, félezer kutya, 195 ló, 308 tevlvér, szimmentáli, meg 397 magyartarka és 200-nál több egyéb marha, ezernél löbb baromfi, galamb és házinövy volt odáink.

El kell ismerni, hogy a budapesti szállodák és vendéglők forgalma is jelentősen gyarapodott a kiállítás vidéki látogatói révén.

Salgó gőzmosógár és fehérneműkölesző

Budapest, VI, Vörösmarty utca 54. sz. Telefon: 116-286

A legmodernebb berendezés. — Mosás lágyított vízben.
Olcsó árak! — Pontos kiszolgálás.

MESTERVIZSGALATHOZ SZÜKSÉGES SZAKKÖNYVEK

ipartestületünk irodájában kaphatók

Vendéglős és szállodás szakértői előadásai.

ALLANDÓ KOMOLY ÉRDEKLŐDÉS kísérte azt az előadást, amely a Műegyetem Közgazdaságtudományi karának közgazdasági osztályán, az idegenforgalmi közgazdasági tanfolyam keretében folyt le április 4-ikén. Németh Aladár tartotta az előadást ezzel a címmel: „A vendéglátóipár”. Második és harmadik előadása pedig április 18-án és 22-én lesz, ugyancsak délután 6 és 7 óra között.

„A vendéglősipar és az idegenforgalom” cím alatt Gundel Károly — amint említettük — április 25-én tart előadást a Műegyetem földszinti 82. számú tanteremében. Az előadásokat vendégek díjtalanul látogathatják.

Idegenforgalmi kimutatás.

MOST JELENT MEG AZ IDEGENFORGALMI KIMUTATÁS 1941 január haváról. Eszerint Budapestre érkezett Csonka-Magyarországról 23 463 személy (1940 januárjában 14 366). Itt töltötték 76 285 éjszakát (tavaly januárban 49 189-et).

Sajnos, mind apadóbb a külföldiek ideérkezésének statisztikája. Már tavaly is drási csökkenés mutatkozott s a megmaradt kevesből (4 095), még kevesebb lett: 2 552 érkezett 1941 első havában. Ezek 15 002 éjszakát töltöttek itt (1940 januárjában még 22 678-at).

Németszágból mégis szaporulat volt — érthető okokból —, mert tavaly 1075, idén 1639 jött januárban, de ebben 642 osztrák, illetve 592 bécsi. A környező kisebb államok közül Jugoszláviából érkeztek legfőbb: 228-an, de még ezenkívül 298-an a Magyarországtól elszakított jugoszláv területeiről.

Budapest kenyere.

A BUDAPESTI SÜTŐIPARBAN 1939-ben kenyérhez 607 060 mázsa búzalisztet és 7184 mázsa rozslisztet használtak föl. Süteményhez 129 623 mázsa búzalisztet és 40 mázsa rozslisztet. Persze egy év alatt igen nagy változások történtek, ha megmondjuk, hogy azelőtt a sütők csak 3.4% télbarna, 8.4% barna és 10.6% rozkenyeret sütöttek, míg fehér 17.7% s félféher 59.9% volt. Az árutforgalmi statisztika szerint még Soroksárról 48 000 mázsa kenyeret hoztak föl, továbbá 52 493 mázsa sötét búzalisztet és 3 549 mázsa rozslisztet házi kenyérsütésre használtak föl.

Beutalások rendje a hévízi és balatonfüredi iparos — (IPOK) — gyógyházakba.

AZ IPARTESTÜLETEK ORSZÁGOS KOZPONTJA hévízi és balatonfüredi iparos-gyógyházaikat 1941. évi csoportbeosztását és a beutalás rendjét előbb közöljük.

Az egyes csoportok 28, illetve 14 naposak s mindenkor a hónap 1., illetve 16. napján kezdődnek. A csoport-beosztásoktól eltérni nem lehet, tehát csak 28 vagy 14 napra lehet a beutalást igénybevenni.

A beutalási kérelmek benyújtásának határideje mindig a csoportot megelőző hónap 10. napja. (Pl. a júliusi beutalásra a kérelmet előző hónap, vagyis június 10. napjáig kell az IPOK-hoz beadni.)

A hévízi gyógyház idenye május 1-én kezdődik és szeptember végéig tart. Ide csúszos és reumatikus betegségekben szenvedő iparosok és hozzátartozók kérhetik beutalásukat.

A beutalok az elhelyezésért (2—3 ágyszobákban) és az ellátásért napi 3.50 pengőt tartoznak fizetni.

A balatonfüredi gyógyház egész éven át nyitva áll, központi fűtéssel van felszerelve. Az elhelyezés egy- és kétágyas szobákban történik, a napi ellátási díj egyágyas szobában 4.—pengő, kétágyas szobában 3.50 pengő személyenként.

A beutalási kérelmet ipartestületünknek adandó be. Bővebb felvilágosítással testületünk és az IPOK szolgál. (VII., Erzsébet-körút 9—11., I. emelet 3. Telefon: 224-030.)

A főváros idegenforgalmi munkássága.

A SZÉKESFŐVÁROS IDEGENFORGALMI HIVATALÁNAK működése 1940-ban a rendelkezésünkre bocsátott hivatalos adatok szerint így alakult:

Januárban a hivatal tevékenységét az 1940-es idegenforgalmi évad előkészítése töltötte ki. Foglalkozott az 1941. évi „Eseménynapló” magyarnyelvi kiadásával s az idegennyelvűek előkészítésével. Az idegenforgalmi naptár szétküldésével kapcsolatban kétezernél több közönlönyvel érkezett a világ minden részéből. A hivatal bécsi irodája folytatta működését. Februárban már intenzíven végezte az Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Tenyészállatvásár és az utána következő Budapesti Nemzetközi Vásárral kapcsolatos forgalmi tennivalók előkészítését is. Különös figyelemmel arra az érdeklődésre, amely idegenforgalmunknak a legutolsó övtizedben való föllendülését kísérte és a velejáró nemzeti, kulturális és gazdasági előnyöket szemmel tartva, Mátyás Ede dr. professzor az idegenforgalmi Propaganda Munkaközösség nevében ilkörté Markos Béla dr.-t, a Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal igazgatóját szaktanfolyam szervezésére. A Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen nyílt meg a tanfolyam és Markos dr. tartotta az első előadást ezzel a címmel: Bevezetés az idegenforgalmi tudományba. 150 hallgató jelentkezett a tanfolyamra, főképp az egyetem ifjúság köréből. Márciusban a Hivatal szálláshelyeket rendezett be a teli gazdasági iskolák nagyszámú hallgatói részére. Sajtó alá rendezte a Dunakirálynője című prospektus magyar, horvát és szerb kiadását. Áprilisban a Mezőgazdasági Kiállítás előtt legfőbb munkát. Pályaudvari kirándulási szolgálat működött a vásárlatókatok szakszerző útbaigazítása és elszállásolása céljából. Nagyszámú új prospektus jelent meg. Az igazgató tárgyalat Jugoszláviával a kölcsönös idegenforgalmi kérdésekről és több előadást tartott a szaktanfolyamon. Majusban kiemelkedő esemény volt a Nemzetközi Vásár, amelyre külföldről 6000, belföldről 90 652 utas érkezett. A Hivatal állandó központi, éjjel-nappali inspekciós szolgálatot tartott. Szerényebb igényű vidékiek számára tömegszállást biztosított és ezt 1896 személy 5048 éjszakára vette igénybe. Május 4-én nyitotta meg Velenceben a fővárosi propagandaszolgálat Szendy Károly

DRABEK FERENC

OKL. GÉPESZMÉRNÖK GÉPGYÁRA

BUDAPEST, VIII., BÓKAY JÁNOS-UTCA 8—10. SZÁM
HÜTŐGÉPESZTÁLY TELEFON: 138—88:

S Z Á L L Í T :

LINDE HÜTŐGÉPEL felszerelt elektromos, automatikus szekrényeket, villórinéket, fagyagtálygató- és konzerváló berendezéseket, önműködő spochtlókat, hűtőkamrákat stb.

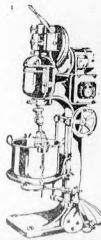
GECHTER ÉS KÜHNE hoberő, cukrász- és csokoládéipari gépeket.

SEBASTIAN WENZ elektromos automata cukrász- és páksütőkemencéket.

BEHER dagasztógépeket

TORRO automatikus edénymosogató-gépeket stb. stb.

KÉRJEN DÍJMENTES ÁRAJÁNLATOT!

Vegye meg 6 pengőért a „Vendéglátóipari Tudnivalók” második kötetét!

polgármester. Már ekkor kezdtek toglalkozni a Szent István-hét ünnepségeinek előkészítésével. Új formájú prospectust adtak ki franciail is. Júniusban intenzíven toglalkoztak a Hivatal a Gyöngyösbokréta-játékok előkészítésével, amelyek a tízéves jubileum alkalmából ünnepi kereteket kaptak. Júliusban többféle intézkedést tettek szükségessé a keleteurópai események és a velük kapcsolatos belföldi személyforgalmi korlátozások. Legtöbb munkát a Szent István-hét propagandája adott. Előzetes ismertetője 30.000 példányban nyolc nyelven jelent meg, ezúttal a szlovák- és ruszinnyelvű hazai kisebbségek számára is. Augusztusban a Szent István heti ünnepségekre a diákszállók és egyéb tömegszállások egészen megteltek, a szállodák és penziók 85% erejéig. A váratlanul nagy és hosszantartó eső miatt el kellett halasztani a tűzijátékot. Részletes műsort 15.000 példányban, Gyöngyösbokréta emlékkönyvecskét 2000 példányban osztottak szét. Szeptemberben az Oszl Lakberendezési és Háztartási Vásár látogatottsága felülmúlta a tavalyit. A Hivatal kiirendeltségei ezúttal is működtek a pályaudvarokon. A következő hónapok alatt főképp a visszacsatolt országrezsékben folytatott a Hivatal erősebb propagandát. Mindinkább megállapította egy olcsó turista tömegszálló hiányát.

Az Idegenforgalmi Hivatal a Szent István-hétre 120.000, propagandaszakkozokra és különböző akciókra 235.000, vendég-látásra és fogadásra 30.000, a bécsi velencei és belgrádi irodákra 100.000, a római világiállítás előkészítésére tízezer pengőrt irányzott elő.

A Gyógyhelyi Bizottság működése.

EZ AZ INTÉZMÉNY 1940-BEN az idegenforgalom kényeszerű csökkenése miatt legelőbb célját a belső forgalom és a gyógyintézetek fejlesztésében látta. Természetes, hogy elsősorban a betegforgalomra ügyelt és minden jó eszközt fölhasznál arra, hogy Budapest gyógyfürdőit és éghajlati üdülihelyeit népszerű tegye a hazai közönség körében. Kellő mennyiségű propagandamanyagot csináltatott, képes szakszűrűt könyvet adott ki, piaktatókat helyeztetett el Budapest és vidéken, a sajtó és a rádió útján is rétegelte a figyelmet a gyógyfürdőkre.

Áprilisban a bizottság szaktantályomat rendezett hazai orvosok számára; a legkiválóbb egyetemi tanárok és szakorvosok tartottak előadásokat a balneológiáról és reumatológiáról 80 budapesti és vidéki orvos előtt. A bizottság reumakutató intézete dr. Benczur Gyula egyetemi tanár vezetésével háromhavi tantályomat rendezett fűrdőegészségemlélyzet kiképzésére. Az orvosi szakirodalom fejlesztése érdekében egyenkint 200 pengősz pályadíjakat tűzött ki a bizottság balneológiai és klimatológiai szakíciókakra.

A székesszövetségessel megállapodott a bizottság a Széchenyi-fürdő nagyarányú kibővítése érdekében. Reumakórház és kutatóintézet is lesz az újonnan épített részben. A jelentős költségek felét a Gyógyhelyi bizottság, felét a főváros viseli.

A Rudas-fürdő parkjában és a Szent Lukács-fürdő kertjében a Bizottság májusitól szeptemberig tartó parkzenét létesített a Székesszövetség Zenekar meghívásával.

Külföldi vonatkozásban a Bizottság olyan országokban, ahonnan a nemzetközi helyzet ellenére is fűrdővendéglőgmélet várható, az előző éveknek megfelelő propagandamunkássággal teljes egészében fionntartotta. Jugoszlávia és Bulgária felől a fűrdővendéglőgmélet 1940-ben előnyösen alakult, de a nyugati országokból persze minimálásra csökkent. Különösen nagy volt az esés a Skandináv-államokból, ahol nagyon megkedvelték a ma-

GYORSJÁRATU NAP-ÉS ESŐVÉDŐ PONYVASZERKEZETEK

gyar gyógyfürdőket. A Bizottság külföldi képviselői közül fenn-tartotta a hollandiai, jugoszláviai és bulgáriai; szünetelteti a egyiptomi és svédországi. A nagy nemzetközi balneológiai és reumatológiai tanfolyam, amelyet 1940 nyárra terveztek jeles külföldi professzorok részvételével, a váratlan akadályok toly-tán elmaradt.

A Bizottság ebben az évben számos külföldi orvost, idegenforgalmi szakembert és szerkesztőt hívott meg és valahány-szor idegen államok miniszterei vagy egyéb nagyalálású közéleti tenezői érkeztek ide, gondoskodott róla, hogy a megfelelő kapcsolatokat közvetlenül is feltegye az illető állammal.

Az év végén, december elején foglalta el állását mint a Gyógyhelyi Bizottság igazgatója dr. Gaál András egyetemi ma-gántanár, aki kiváló érdemeket szerzett az országos zold-keresetes egészségvédelem kifejlesztésével, mint az Országos Közegészségügyi Intézet egyik kiváló szakfejtője. Kifejtette, hogy a megnegyobodott ország még mindig nem ismeri a Budapesti, kőnőlköző gyógyulási és üdüliési lehetőségeket; sokan nem tud-jak, hogy egyes fűrdők felán messzeföldről jött és hazai betegek csodálatos gyógyulásának emlékeit hirdetik márvány emléktáblák a meggyógyult betegek önkéntes elhatározásából. Át kell vinnünk a köztudatra, hogy a budapesti nagszerű gyógy-fürdőkben és üdülihelyeken minden beteg anyagi viszonyához képest gyógyuláshoz és pihenéshez juthat.

Budapest Gyógy- és Üdülihelyi Bizottsága új költségveté-sében személyi kiadásokra 43.000, dologlákra 48.000, orvosi és tudományos fűrdőkutatásra 70.000, propagandára 269.000 pengőrt irányzott elő. Új tételt a budgetben az ifjúsz budapesti tanul-mányúja, amelyet a propaganda munkaközösséggel együtt ké-szítettek elő.

KORDA ISTVÁN PAPIRKERESKEDÉS
Hektográf karbon, kassza-blokk, átrő könyvelés. — Budapest, IV., Régi posta-utca 12. szám. Telefon: 18-70-79

Pincét és tárolóherdőt
bérbe, esetleg megvételre keresek Budafokon
Telefon: 256-035

A Balaton-vidék idegenforgalma.

A BALATONVIDÉK hivatalos főszerve a Magyar Kir. Balatoni Intézőbizottság, az ismert közpolitikai és közgazdasági nehézségek között persze ugyancsak súlyos feladatok elé került, amelyekkel dr. Pótlitz Jenő miniszteri tanácsos vezetése alatt igyekezett sikeresen megküdeni.

Mivel a Balaton hazánk legnagyobb idegenforgalmi egysége, évről évre nagyobb földadat számára a szükséges 200.000 fűrdővendő megsejterése, 1940-ben a rossz időjárás is megnehezítette. Végelendnyében a nyári evad nem járt nagyobb veszteségekkel, sőt egyes helyeken nőtt a vendégszám — mégis a nyaralásra költött összegek nagyon megcsappantak és a vendéglátópar kereseti viszonyai is romlottak.

Lányhült a balatonmenti építkezések is, de azért 230 lakóház-villa építésére adtak ki engedélyt. A BÍB további kezdeményezete, támogatása és sürgette a különböző beruházó-telepítési tevékenységét s ennek során a kitűnő balatoni múút utolsó szakasza kapott már állandó burkolatot, a villamosítás ügye előrehaladt, a balatonfűrdői kikötő építése közeledik a befejezéshez megkezdik az új badacsonyi kikötő építkezését. Tervezőtűn folytatódott a fűsítés, illetve erősítés. Döntő lépések történtek az ivóvíz-elátásra nézve; a Közegészségügyi Intézet számos jóvizű kutat fűrt. A balatoni hajózás főbb egységei szaporodott. A hajógyári vitorlás és motoros yachtokat lelt vizre és a balatoni vízi élet fejlődését nagyon előmozdította. A MÁV várócsarnokok, állomásépületek építésével szolgálta a Balaton-kultúra céljait.

A széleskörű tevékenység programja, melyet a BÍB munkatervében évekként ezeltől kialakított, változatlan élénkséggel valósul meg. A fűrdőigazgatás, beruházások, hírterjesztés terén meradandó intézkedések is történtek. Így sikerült a hatósági biztosok sorozatos értekezletén a fűrdő- és egészségügyi igazgatás zavartalanbát biztosítani, hogy nehézségek között is megrendezni a nemzetközi sportheteket, a Balatoni Bornét megsejterzésével emelni az északi part forgalmát, a Balatoni Téli Napok rendezésével biztosítani a kezdőlépéseket odaielt is téli szezon megteremtésére. Tovább haladt a balatoni népművelés és a líhanyi népművészeti ház révén a balatoni népművészeti ügye. Erős propagandát folytatott a BÍB a vidéki városokban és az IBUSZ-szal karöltve a felvidéki városokban is forgalom-szerző céllal.

Az elmúlt év sok meglepetést és akadályt hozott a balatoni fűrdőpolitikának, de olyan értékes tapasztalatokat is, amelyeknek leszűrdött eredményei kelő módon mutatkoznak a Balaton-fejlesztő munkaprogram további kielekítésében.

Egyéb idegenforgalmi szervek.

A BALATON ÉRDEKEIT igyekezett meg szolgálni 1940-ben a Balatoni Szövetség, a Balatoni Társaság, a Balatoni Szállodások és Penzióterek Egyesülete és mint csúciszervezet, a Balatoni Egyesületek Szövetsége.

Országos viszonylatban az idegenforgalommal kapcsolatos tudományos és társadalmi szervező- és propagandamunkát végezték az Országos Balneológiai Egyesület, a Baross Szövetség idegenforgalmi Főosztója, a Magyar Fűrdők és Üdülőhelyek Központi Hódája, főképp külföldön a Magyar Idegenforgalmi Érdekltségek Szövetsége, kivált vidéken a Vendéglátóipari Szövetség és néhány vidéki város idegenforgalmi hivatala.

A Szent Ágota-csoda.

A „MAGYAR SZALODÁS ÉS VENDEGLŐS” lapjain (1940. évtolyam, 139. oldal) Kolling Oszkár megemlékezik a Szent Ágota-csodáról, mint olyan nevezetes borivóhelyről, amely okleveleink szerint már 1407-ben is fennállott. Ez a régi csárda 1879-ben megmólvit s arról Kiszkel Sándor számol be, aki ez az érdekes régi épület komoly történelmi kutatásokra is kész-tett. (A Szent Ágota-csárda története, Debrecen, 1879. V. ö. „Kárcag és Videke” c. lap 1878. évf. 12—15. sz.) Baróije ekkor Szabó Márton volt, aki évi 360 forint haszonbért fizetett a katolikus vallásalapítványnak.

Ma szokatlannak tünik föl egy ünmetni csárdának a katolikus egyház egyik szentjéről való elnevezése, de ha egy kissé megismerkedünk a hely múltjával, ahol a csárda állt, világosabb lesz előttünk ez elnevezés értelme, mert látjuk azokat az indítékokat, amelyekben ez a hagyományos név nyugszik.

Az Ártók lengersík vidékén, ahol Jász-Nagykún-Szolnok megye érintkezik Hajdú megyével, a Hortobágy vize partján, egy falom oldalán, a kárcagi út mentén állt az ősi csárda. Zoltai Lajos térképén (Mikor keletkeztek a pusztai csárdák? című cikkében, „Debreceni Szemle” 1934. évf. 277. l.) pontosan láthatjuk a helyét. Zoltai adatai szerint a csárda 1783-ban már fennállott, de ő munkája természetesen fogva értékes adatokat őrző cikkében csárdánkkal bővebben nem foglalkozik. Valószínű Kiszkel szerint, hogy Szent Ágota tiszteletére emelt templom vagy kolostor állott valamikor ezen a kis dombon. Szabó J. püspökötádni jegyző régi kéziratában olvashatjuk a következőket: „Hagományászerűleg ezen a dombon a véres barátok-nak kolostora, s régebben Ágota nevű kisasszonynak kastélya létezett, aki a kárcagi határbán lakott. Zádor nevű úrtval — mert ma is így elnevezés éi a nép ajkán — eöbbs igen nagy ellenségeskedésben élt, később azonban kibékült s talán meg házaspár is lettek.”

A halom, amelynek oldalán a csárda állt, emberszontokkal van ma is tele. Ez a tény csak a hagyományi keletkezésének okát igazolja és nem a hagyományban foglalt eseményeket, mert békés polgárok temetője is lehetett a kolostor mellett. Zádor és Ágota története ma is éi a nép ajkán, azonban meg nem kutatja ki a néprajz tudománya, hogy a valóságot tudik-e a bennelevő történések, avagy csupa meselemből állt össze a nép ajkán a hely elnevezéséhez ’özött története. (L. erről bővebben Domotor Sándor: A csokmói sárkány históriája Debrecen, 1934. 5—6. l.)

A csárda körül fekvő terület Debrecen birtoka volt. (Fényes Elek: Magyarország leírása. Pest, 1839. IV. 235.) A csárda a Tisza kiömlése által szélessé vált Hortobágy völgyét átlátott fenn és ezért a keresztülvezető országútom málv szedett. Tehát nem csak csárda volt itt, hanem vámszedőhely is, ahol mindenkép-

PORTIER M. G.
FELLNER BÉLA f. ü. v.
 Első belvárosi szállodal, vendéglői és
 kávéház személyzetet közvetítő Iroda
 BUDAPEST, IV, MOLNÁR UCCA 3. SZÁM. TELEFON: 181-401

pen meg kellett állaniok az utazóknak. Királyi adományként a terület József főherceg birtokában is volt, aki azonban elcsérelte a katolikus vállalat pilliscsábai birtokává.

A csáda elnevezésének logikai színtelepe a következő: a Szent Agota-kolostor (vagy templom) romjainál (vagy hegyén) levő vámszedőhely melletti csáda. A mindennapi használatban a már ismert névve egyszerűsödött.

A vasút elkészülte után az országútban a sűrű közlekedés csökkent; a Tiszát is szabályozták, a hídra sem volt olyan nagy szükség, mint régen, így a vámszedést is abbahagyták. Csak az ősi csáda maradt meg, jó darabig dacolva a modern kor mindent elsöprő lendületével és őrizte nevében egy régi kolostor és az ahhoz fűződő regényes múlt emlékeit és talán siratta a régi vámszedőhelynél egykor megforduló változatos összetételű vendégsereg elmaradását. Így lett a hajdan jelentős helyből elhagyott pusztai csáda.

Dömötör Sándor dr.

Uj forgalmi adókötelezettség Németországban.

A NÉMET FORGALMI ADÓ-TÖRVÉNY értelmében, mely az ingatlanok vagy ingatlanrészek bérbeadását, általában forgalmi adó-mentesnek minősíti, a vendéglátóipari szoba-bérbeadást elvileg forgalmi adó-köteleznek mondja ki.

A régebbi gyakorlat szerint csak azok a vendéglátóipari üzemek tartoztak forgalmi adót lenni, amelyekben a lakás céljára bérbeadott helyiségekben kívül legalább egy közös tartózkodási helyiség (pl. étterem) van, tehát szállodák, fogadók, penziók stb. A közös használatra szolgáló helyiség volt ugyanis a vendéglátói iparegység elnyerésének egyik feltétele.

Ujabbban kiterjesztették az adókötelezettséget mindenkire, aki a gyógy-, fürdő- és üdülőhelyeken szobák bérbeadásával üzletszerűleg foglalkozik. Ez a rendelkezés tulajdonképpen a vendéglátóipar védelmét is szolgálja, mert csökkenti az aránytalanul kisebb terhelést és kockázatot viselő magán-szoba-bérbeadók versenyképességét. Csak azok a szoba-bérbeadók nem kötelesek forgalmi adót fizetni, akiknek négy szobánál vagy hat ágynál kevesebbük van, amennyiben kizárólag elfoglalást (eltetés nélkül) nyújtanak vendégeiknek.

Széky-kapu, mint naptár.

A KERESKEDELMI HIVATAL naptára — amelyben fontos vendéglátóipari vonatkozások vannak — idén forgott széky-kaput ábrázol. Élénk kék-piros virágmotívumok díszítik az ötletesen megcsinált széky-kaput. A címlap időszerű módon gyönyörű erdélyi hegyi-erdős tájat ábrázol. Belül színes képek, a magyar főnyelvező- és nyomdaművészet remekei. Közük öt vággyerjesztő mintentéle terméke a magyar zöldségeskerteknek, másik képen szőlő-szőlő, mosolygó alma, körte, dinnye, dió, mandula, szilva, a harmadikon különféle vadászszakmány. Szébbnél szébbek a kőrostói fányok, egy különösen tetszetős aratólány, kalotaszegi menyecske, a csíki hegyek várátza, hortobágyi csikósok. A ritkasépg naptár kiüldön is szolgálja vendéglátóipari és kereskedelmi érdekeinket. Boross Sándor elképzelései és ötletai valósultak meg a Pallas-nyomdámban készült finom, sokszínű nyomtatványban.

A vendéglátóipar helyzete Spanyolországban.

A GAZDASÁGI ÉLET EGESZ RENDJÉT újjászervező spanyol kormány a vendéglátóipar fejlesztése érdekében is sokat tett. A vendéglátóipari üzemek tulajdonosi hivatalos, egységes szervezetbe tömörítették: a szövetség külön szállodás, vendéglős és penziós alosztályokra tagozódik.

Végrehajtották a szállodásipari üzemek osztályozását is. Az első osztályba a minden korszerű kényelemmel ellátott szállók, fogadók és penziók tartoznak. A többi üzem két csoportra oszlik: ha a napi penzió-ár 10 pezetanál nagyobb, a második, ha pedig csak 10 pezeta vagy kevesebb, a harmadik osztályba

kerül. Ugyancsak osztályokba sorozták az éttermeket, bárakat és szórakozóhelyeket, valamint a vendéglátóházakat is. Utóbbiakban a napi ellátás ára határozza meg, hogy melyik kategóriába tartoznak.

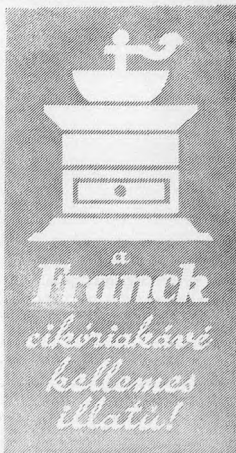
A háborús kényszerrendszabályoktól persze a spanyol vendéglátóipar sem mentesült. Ott is rendeztetették a hűs-téli napokat, a kenyér-, zsír- és cukorjegyeket. A hosszú polgárháború és a gazdasági nehézségek ellenére a spanyol vendéglátóipar a legutóbbi két évben fejlődött. A kormány támogatásával számos új szálló és étterem létesült és tekintélyes összegeket fordítottak az üzemújratöltási és korszerűsítési munkálatokra is.

A szlovák idegenforgalmi ipar helyzete.

A SZLOVÁK IDEGENFORGALMI HIVATAL hivatalos kimutatása szerint az országban 794 szálloda és gyógyház van 16.317 ágygal, 227 penzió és szanatórium 9.560 ágygal, 175 turista-szálló 4.470 ágygal. Többé-kevésbé meg az idegenforgalmi jelentőségű vidékeken még 51.600 magánágy áll a vendégek rendelkezésére. Összesen tehát csaknem 82.000 a vendéghágyak száma.

Az idegenforgalom azonban 1936 óta igen nagy mértékben hanyatlott. Az érkezések száma az 1936-os 525.600-ról 1940-ben 189.000-re, az eltöltött éjtelek száma 4 millióról 1 millióra esett vissza. Az idegenforgalmi bevételek csökkenését 250 millió szlovák koronára becsülik.

A szlovák idegenforgalom vezetői főként a Németországgal való kapcsolatok megerősítése útján remélik a helyzet javulását elérni. Tártyagták is Németországban a szlovák vendéglátóipari kiküldöttek és remélik, hogy nemcsak a német birodalommal, hanem a cseh-morva védnökséggel való forgalmat is sikerül megalapítani. Odahaza is számos intézkedést tett a kormány a vendéglátóipari színvonal emelése érdekében. A szállodai újjáépítések és az átalakítások mellett rövidesen sor kerül egy kéteves szállodásipari szakiskola felállítására is.

Tömegszállóépítkezés Itáliában.

A RÓMAI VILÁGKIÁLLÍTÁSSAL szoros kapcsolatban négy-szabású tömegszálló-építkezés indult meg. Rövid idő kérdése, hogy készen álljanak a legkiválóbb olasz építészek tervei szerint épülő oriasz-szállodák, melyek a maguk nemében párjukat riáltják majd az egész világon.

Az új szállók négy, egymástól különálló, más-más városrészben fekvő épületcsoportban vannak elhelyezve. Az első csoport 6 épületben 1.800 szoba lesz 3.000 ágyval. A második csoport 14 épülete 2.500 szobát és 5.500 ágyat foglal magában. A harmadik mintegy 200 méter hosszúságú, egyetlen épületnek 1.300 szobája lesz 2.000 ágyval. A negyedik két épületből áll és 2.200 szobája 4.000 vendéget fogad majd be.

Az oriasz-szállók berendezése és felszerelése a legkorábbi szempontoknak is megfelel. Építési terük 1,300.000 léghöbmétert tesz ki és több mint 14.000 vendég kifogástalan elhelyezését teszik lehetővé.

Új idegenforgalmi képekönyv.

HOGYAN AD AZ ÜRISTEN A MAGYARNAK bort, bűzát és bekecséget: ezt mutatja csodálatos sorozatban a legújabb képekönyv, amely kerek szög egészoldalas fényképet reprodukál különben, ahogyan terem az áldott magyar föld minden értéke, ahogyan betakarítják és földolgozzák, amint jőzden elköltik: sorra mutatja ezt az albumszerű könyv így hét elsősorban vendéglátóipari propagandát szolgál. De amellett a magyar népszokásait, kedves állatait, a vidéki élet legfőbb érdekességeit előlénk tárja. Jellemzi ez a könyv azt is, hogy az első szerény és egyszerű idegenforgalmi nyomtatványoktól máig mekkora a fejlődés elgondolásban, kivételben. A leggondosabb nagy külföldi művekkel is vetekedik a könyv, amelyet a Királyi Magyar Kereskedelmi Hivatal adott ki Boross Sándor tehetséges terve alapján, Szabó László rövid, de finoman kultúráit, okos bevezetőjével. Különösen jónak tartjuk, hogy — ezúttal először — külön szövegek magyarázzák el a képekben fölított magyar sajátosságokat.

Az olasz vendéglátóipar.

A NÉPJÓLETI MINISZTERIUM IDEGENFORGALMI OSZTÁLYA Rómában legutóbb a vendéglátóipart érintő kérdéseket szabályozott. Az egyik ilyen rendelkezés a vendéglátóipari árakra vonatkozik. Szállodák, vendéglők és penziók a vendéglátóipari szindikátus által 1940-ben megállapított árat nem emelhetik. Egy másik rendelet a szállodás- és vendéglátóipari üzemek egészségügyi szempontokból való ellenőrzését szabályozza. Az előírt közérdekű rendszabályok megtartását a minisztériumnak külön bizottság fogja időnkint felülvizsgálni.

Külön rendeletek szabályozzák a hús- és létszáneműek vendéglői felszolgálását is; a hús-, makaróni- és spagetti-ada-gok mennyiségét is. A hatóságok viszont gondoskodnak arról, hogy a vendéglők részére mindenkor kellő mennyiségű étel-mi-szer álljon rendelkezésre.

Új kiszolgálási rend Franciaországban.

A KÉNSZERŰ NYERSÁNYAGGAZDÁLKODÁS Franciaországban is a vendéglátóipari étel- és italkiszolgálás új rendjét hozta magával.

Az ezzel kapcsolatos szigorú rendelkezések főbb pontjai a jegyrendszerre, a hűtőszobák és alkoholi nélkül napokra, a hús-

adagok mennyiségére és az árakra vonatkoznak. A vendéglősök kötelesek az étlapon megjelölni, hogy az egyes menükhöz milyen élelmiszerjegyeket kell a vendégfélő átvenni. Menüt egyébként csak a 10 órai villásreggeli, valamint a 17 órai ebéd során szabad felszolgálni. Hetenként három napon (kedd, csütörtök és szombat) mindennemű szeszes itál felszolgálása tilos. Az ügynevezett operatív-állatok, továbbá a 16 foknál magasabb szesz-tartalmú és a 20 évnél idősebb borokat egyáltalában nem szabad árusítani. Az árakat mind a vendéglői, mind a szállodai üzeme-kben, kívül és bent szombatból helyen és formában ki kell függeszteni és a legpontosabban betartani. A rendelkezések megszegőit szigorú pénz- és foghózbüntetetés sújtja.

Az előrelátó szállóportás.

EGY RÉGI ESZAKANGLIAI SZÁLLODA igazgatói és az üzlet-vezetői elég sűrűn váltakoztak, a portás azonban elvileg az óra ugyanaz maradt. Az öreg John, akit a régi vendégek megbecsültek s az újak is hamar megkedveltek, úgy hoztártartozolt az üzemhez mint a régi fogadók patinás cégére. De a lársaság végrehajtó-bizottsága által szerződötter: új üzletvezető, akit fiatalos ambíció fölött, túl nehézkessék, korszerűtlennek találta az öregnek és fölmondott nek. „Uncle John” egyáltalában nem vette szívére a dolgot. De annál nagyobb volt a szállóigazgató meglepetése, amidőn a bizottság elnöke közölte vele, hogy a fölmondást nem helyeslik; az öreg portás elbocsátására gondolni sem lehet, mert az ó pozíciója megingathatatlan. A ma-

A vendéglősök könyvvezetési kötelezettsége

A PÉNZÜGYMINISZTERIUM 300/927. számú rendeletének 50. §-a a vendéglátóiparost könyvvezetésre kötelezi.

Az új adótörvény életbeléptetése alkal-mával pénzügyi hatóságok ellenőrzik, vaj-on a vendéglősök és kávéosk vezetnek-o üzleti bevételéről könyveket. De tag-jainknak anyagi érdeke, hogy csak a tény-leges keresetük után adózzanak, ezért az előlíróság határozatára a törvényes elő-írásoknak megfelelően PÉNZTÁRKÖNYVET ad ki az ipartestület.

A 100 lapos pénztárkönyv, felvászonba kötve és hitelesítésre teljesen előkészítve 15.— pengőért kerül forgalomba.

A pénztárkönyv kizárólag vendéglős- és kávéüzletek használatára készült.

Minden pénztárkönyvben rövid használati utasítás van.

Megrendelhető testületünk irodájában.

HRUBY MÁRIA

70 éves cég, szállodai, vendéglői személyzet elhelyező-irodája, IV., Aranykéz-utca 4. szám. — Telefon: 187-719.

gyarazatot kéro üzletvezető azután megtudta a titkot, hogy az évtizedeken át jól kereső és amellett takarékos portás minden pénzét a szállodás vállalat részvényeibe fektette, míg végre a társaság főrészvényese lett.

A német idegenforgalom háborús főadatai.

A NÉMET IDEGENFORGALMI POLITIKA a háború alatt is megőrizte a maga időszeri feladatokról. A főcél az idegenforgalmi értékeknek — elsősorban a vendéglátóipar gazdasági erejének — teljes átmentése a békeidőre. Emellett a belöldi vendéglátóipar minél szélesebb síkra helyezése és erősítése is tág teret nyit az idegenforgalom-fejlesztés tevékenység számára. Főként a szociális és kulturális szempontok érvényesítésére keresnek új utakat és eszközöket.

Ez a fejlesztőmunka az egész birodalom területén — Esser államtitkárnak, az idegenforgalmi ügyek legfőbb vezetőjének irányítása alatt — egységesen és természetesen folyik. Nemrég az egyik legnagyobb német város, a Majna-menti Frankfurt közlekedési szövetségének közgyűlésén a néhány évvel ezelőtti Budapesten is vendégül látott Krebs dr. főpolgármester ismertette az elmúlt években kifejtett idegenforgalom-fejlesztés munka eredményeit. Beszámolt a város vezetőségével karöltve működő szövetség vendéglátóipari tevékenységéről, kulturmunkájáról és a többi sikeresen megoldott feladatról. A jövő lehetőségéről szövege kiemelte, hogy a baráti államokkatt — köztük Magyarországgal — kiéplített szerves kapcsolatokat mennyire megkönynyíltik majd a háború után a nemzetközi utazási forgalom normalizálódását.

Ilyen célokért munkálkodnak az egész német birodalomban az idegenforgalomfejlesztés nagy feladatainak szolgálatában s nem kétségsé, hogy ez a komoly előkészítő munka meg is fogja hozni a várt eredményeket.

Orvosi továbbképző-tanfolyam.

A GYÓGYSZERELI BIZOTTSÁG Reuma és Fürdőkutató Intézete az Orvosi Továbbképzés Központi Bizottságával karöltve 1941 április 21—26-ig orvosi továbbképző-tanfolyamot rendez Budapesten, magyar orvosok részére a reuma gyógyításának tárgyköréből.

A rendezőség a jelentkezők részére nagy kedvezményeket biztosít és a szakelőadások mellett változatos tanadalmi programról is gondoskodik.

Életképes-e még a svájci szállodásipar?

A SZÖVETSÉGI MŰSZAKI FŐISKOLA gazdaságtudató intézete — a bevált Szállodás Szövetség tőkérésére — a behatóan foglalkozott a svájci szállodásipar életképeségének kérdésével.

A svájci szállodásipar majdnem 200 000 vendégágygal rendelkezik; a befektetett tőkék összege mintegy 2.100 millió. Az üzleti forgalom azonban sem az üzemi fölvetőképességgel, sem a tőkebefektetésekkel nem áll megjelölt arányban. A bevételek a válságévekben csaknem 50 százalékkal visszaestek, most pedig az európai háború jóformán teljesen elorvasztotta a külföldről származó vendéglátóipar. Ilyen körülmények között az üzemek országos átlagban a tőkekamatok és leírások összegét sem voltak képesek megkeresni.

A gazdaságtudató intézet tudományos vizsgálatainak eredménye szerint most a svájci szállodásipar életképességét csak erősen korlátozott terjedelemben lehetne biztosítani. A szállodák könnyűtőltekének fő százalékát le kellene írni és az üzleti forgalmat kizárólag az életképes üzemekre összpontosítani.

Hangerősítő berendezések

minden célra, zenei átvitelre, gramofon-, mikrofón- és rádióerősítésre stb. Karbantartás, javítás, cseréje a legújatyonasabban

Összes gyári rádiótipusok, elektrogramofonok. — Zeneszekrények.

herceg *rádió*

BUDAPEST, VII., MADÁCH IMRE-TÉR 1. TEL: 426-658

Utóbbi az állam feladata. A bezárásra kerülő és nyitva maradó üzemeknek — amennyiben rászorulnak —, ú. n. „kítartási” hitelekkel kellene nyújtani. Ugyancsak az állam segítségével lennének lebonyolítathatók a szükséges korszerűsítő és üzem-újraalakítási munkálatok is. A szállodásiparnak annál inkább joga igénye van az állami támogatásra, mert eddig csupán szenvedő áldozata volt az állam pénzügyi és gazdasági politikájának.

A német vendéglátóipar terjeszkedése.

A NÉMET KORMÁNY az utolsó két évben visszacszerelt tartományokat is fokozatosan belekapcsolja a birodalom gazdasági és érdekképviseleti életébe. Ez a törekvés vendéglátóipari téren is megnyilvánul.

Nemrég az egész birodalom egységes szervezetének kereteiben megalkották a Wartha-vidék és a Danzig—Nyugatporoszországi tartományok hivatalos vendéglátóipari szervezetét. Folyamatban van a kelet-szláviai szállodás és vendéglátóipari szövetség megszervezése is. Az említett tartományok idegenforgalmi iparjának fejlesztése, valamint a válságba jutott üzemek megsegítése érdekében intézkedések történtek.

Szállodai tröszt Hollandiában.

NAGYSZABÁSÚ SZÁLLODÁS KONCERN készül Hollandiában. Az alakulás magyát három jelentős régi szállóüzemmel rendelkező noordwijki társaság alkotja, mely a közeljövőben már több szállodásüzemtel megvásárolt és még néhány szálló megvételéről folytat tárgyalásokat. Résztvesz továbbá a trösztben az egyik legnagyobb hollandiai szeszgyár is.

Az „Egyesült Szállodák” név alatt működő társaság, melynek alapítókéje mintegy 10 millió holland forint, bizonyára jelentős tényezője lesz az ország vendéglátóiparjának.

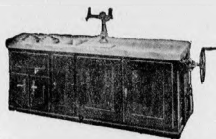
Vendéglátóipari szórakozóhelyek föllendülése Németországban.

AZ ÉTTERMI SZÓRAKOZÓHELYEK és zenés kávéházak a háborús viszonyok ellenére — sőt talán éppen azoknak következtében — állandan emelkedő forgalmat érnek el Németországban. 11 000 kávéház és 600 szórakozóüzem öt tiznyomórészük estéről estére zsúfolásig megtelik.

Asztalok, székek, biliárdok

és kellékek, alpakka-tálcák, teáskannák, evőeszközök, kertibútorok, sörkimerők, borkimerősztalok új és használt állapotban.

HEXNER ülleterendezési vállalat
BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCA 25. SZÁM

Alapított 1865. évben.
HENNEFELD
 jégszekrénygyára
 Budapest, VI., Ó-ucca 6. Tel.: 1-120-26
 1-136-46
 Szab. jégszekrények, sörkimerő készü-
 lekek, autom. elektromos hűtőszekre-
 nyek és hűtőkamrák.
Címre ügyelni! csak Ó-ucca 6.

Jéghűtésű és ön-
 működő elektromos
 fagyaltkészítők
 konzervátorok és
 jégkészítők.

Kedvező fizetési fel-
 tételek!
 Árjegyzék ingyen és
 bérmentve.

A statisztika adatai is szemléletesen tanúsítják, hogy a szórakozóhelyek milyen kedvező konjunkciúnak örvendenek: Nemzetország 200.000 vendéglátóipari üzemének évi forgalma 6 milliárd márkát tesz ki, míg 12.000 szórakozóüzemre pedig 600 millió márkán felül bevétel esik. Az üzemek nem egészen 8 százaléka tehát 10 százalékon meghaladó bevételt jut.

Igaz ugyan, hogy a mulatók, zenés kávéházak stb. üzemi költségei, a zeneidjék, artistaszatizások, valamint a nagyobb hírvérei és adótetelek tolyán jelentékenyen meghaladják az ú. n. „ellátási üzemek” kiadásait, mindamellett a szórakozóhelyek tiszta jövedelme abszolút és relatív számokban egyformán felülmúlja az egyszerű vendéglő üzleti eredményeit.

Munkaközvetítés.

AZ ÁLLAMI MUNKAKÖZVETÍTŐ HIVATAL a szállodal, éttermi és kávéházi iparhoz tartozók részére — a délelőtti hivatalos órákon felül — minden hétköznap délután 4 órától 7 óráig is tart (Budapest, VIII., József-körút 56.) munkaközvetítői szolgálattal.

A szakmabeli munkások telefonon a 135—388 számon, a munkások 135-386 számon, továbbá személyesen, illetve megbízott úttján vagy írásban igényelhetők.

A közvetítés teljesen díjtalan.

A szarvasi járás főszolgabírája.

1940. kih. 1029.

ÍTELET

A szarvasi járás főszolgabírája, mint I. f. rb. bíró Mészáros Imre 50 éves, ref. vallású, nős, ócsódi születésű, vendégfoglalkozású, vagyonos, ócsódi lakos az 1936. V. tc. 9. és 20. §-ába ütköző kihágásért, azért, mert a sötétségen levő tartályban 65 százalékos vízzelített bort tartott kimerésre és a hordóban levő kádár bor alkoholtartalma csak 8,7 ter., tehát fogyasztásra forgalomba nem hozható, u. a. tc. 49. és 52. §§-al és a Bn. II. 4. §-a alapján 5 napi elzárást helyettesítő 75 pengő pénzbüntetésre és az ítélet kivonatát szövegének hírlapi közzétételére ítélte.

Szarvas, 1941. március hó 26.

Dr. Szathmáry sk., rb. bíró

A kiadmány hitelesül: (Olvasathatlan aláírás) kiadó

A szarvasi járás főszolgabírája.

1939. kih. 3653.

ÍTELET

A szarvasi járás főszolgabírája, mint I. f. rb. bíró Józsa Minály 61 éves, rk. vallású, nős, gádosori születésű, kőrcsmáros foglalkozású, vagyonos, kondorosi lakos az 1936. V. tc. 9. és 20. §-ába ütköző kihágásért, melyet azaz követett el, hogy sötétsé-
 ben 27 százalékos vízzel készült bort hozott forgalomba, u. a. tc. 49. és 52. §-al és a Bn. II. 4. §-a alapján 5 napi elzárást helyettesítő 20 pengő pénzbüntetésre és az ítélet kivonatát szövegének hírlapi közzétételére ítélte.

Szarvas, 1941. március hó 26.

Dr. Szathmáry sk., rb. bíró

A kiadmány hitelesül: (Olvasathatlan aláírás) vm. díjont

Halálozás.

RAFFAI ISTVAN vendéglős kartszünk március 30-án 53 éves korában meghalt.

Akik az Otthonról megemlékeztek.

AZ OTTHON FENNTARTÁSI ALAPJARA a következő adományok érkeztek: Raab István 100 pengő, Gulyás József 5 pengő.

A HETFOI ASZTALTÁRSASÁG asszonyai a péceli Otthonban létesítendő ágyalaptárványra ezidén 700 pengőt fizettek be. Ezzel eddigi beteljesük 1000 pengőre emelkedett.

Báli felülfizetések.

EZEVI BÁLUNKHOZ még a következő jegyemegváltások érkezték: Bükkösi Dénes 20 pengő, Meixner Testvérek, Győr 20 pengő, Márton Viktor 5 pengő, Gulyás József 3 pengő.

A BELÜGYMINISZTER ÚR 380.000/1941. B. M. számú rendeletével előírt módon készült

Szállodai nyilvántartó könyvek

50 lapos kivitelben darabonként 6.— P-ért

100 lapos kivitelben darabonként 8.— P-ért

200 lapos kivitelben darabonként 12.— P-ért

A betűsoros nyilvántartó könyvek

300 lakó bejelentésére szolgáló
 kivitelben darabonként 2.50 P-ért

480 lakó bejelentésére szolgáló
 kivitelben darabonként 3.20 P-ért

1200 lakó bejelentésére szolgáló
 kivitelben darabonként 5.50 P-ért

az Ipartestületben állandóan kaphatók!